

KARANTÉNNAPLÓ (FOLYTATÁS)¹ (2020. május – 2022. január)

Virágh Ildikó

2020. május 1., péntek

„Itt van május elseje,/énekszó és tánc köszöntse...” „Zengjen a dalunk, pajtás, fákon újul a hajtás, / fogadjuk a tavaszt dallal.” Mára hűvös lett, a nap elbújt a felhők mögé, nem lehet kint ücsörögni. Mintha nem is lenne korona, hétfőtől már kinyithatnak az üzletek, éttermek, csak Pesten marad a szigor. Estefelé több kilométert sétáltunk, felidéztük a régi emlékeket, a május elsejei felvonulásokat, amit a mai gyerekek, fiatalok el sem tudnak képzelni. Ez a nap a munka ünnepe, ilyenkor országszerte felvonulással ünnepeltünk. A nagyobb városokban kötelező jelleggel meg kellett tartani a május 1-jei felvonulásokat, amelyeken kötelezően ajánlott volt részt venni. Mi például elvonultunk a Vasmű úti tribün előtt, ahonnan a város pártvezetői, prominenciái „megtekintették” a vonulásunkat, méltóságteljesen integettek, szóltak a mozgalmi indulók a hangszórókból, vittük a zászlókat, a transzparenszeket, rajtuk a szocialista jelszók, aztán virslit ettünk és sört ittunk. A jelmondatokról még annyit, ma már nevetségesnek tűnnek, de mi jó ideig komolyan vettük. Például: „Éljen a megbonthatatlan szovjet–magyar barátság!” vagy „Előre, a lenini úton!”. Akkor még fogalmunk sem volt arról, hogy hova vezet ez az út, így mindenki gondtalan tudatlansággal vonult a munkahelyi kollektívájával. Jöttek velünk a kisebb gyerekek, a nagyobbak az iskolájukkal meneteltek, de az ünnepélyes vonulás után ki-ki ment a párjával, családjával majálisozni. Nem volt ez annyira rossz, csak a kötelező voltát nem bírtuk. Ha szabadon választható program lett volna a felvonulás, jobb szájjal megyünk.

Amúgy a munka megünneplésének előzményei az ipari forradalomig nyúlnak vissza. Az utópista szocialista brit gyártulajdonos, Robert

¹ Virágh Ildikó: Karanténnapló című írásának első része a *Polymatheia Művelődés- és neveléstörténeti folyóirat* XIX. évfolyam. 2022-es, 1-2-es számában jelent meg. DOI 10.51455/Polymatheia.2022.1-2.14

Lásd még: Virágh Ildikó (2022): Karanténnapló. Gondolat Kiadó, Budapest. 164 oldal.

Owen² 1817-ben már javasolta a munkások tíz–tizennégy órás munkaidejének nyolcórásra csökkentését. A nyolc óra munka, nyolc óra pihenés, nyolc óra szórakozás hangzatos szlogenje Owen nevéhez fűződik, ő fogalmazta meg és tette közzé a munkások követeléseit. Tüntetések és sztrájkok jelezték, hogy nem tartható a munkások nagymértékű kizsákmányolása. Nagy-Britanniában és gyarmatain 1847-ben a napi tizennégy óra helyett napi tíz órában maximalizálták a nők és gyerekek munkaidejét, ám a mindenkire vonatkozó nyolcórás munkaidőtől még igencsak messze voltunk. 1886-ban azonban Chicagóba ért a nyolcórás munkanapot követelő sztrájkhullám, a demonstrációnak halálos áldozatai is voltak. Az 1889-ben Párizsban üléselő II. Internacionálé úgy határozott, hogy a chicagói véres május 1-jére emlékezve minden évben sztrájkot, felvonulást szerveznek, hogy kivívják a politikai választójogot, követeljék a munkakörülmények javítását, a nyolcórás munkaidő bevezetését. Később a tüntetések felvonulással egybekötött majálissá szelídültek.

A II. Internacionálé felhívására 1890. május 1-jén a Magyarországi Általános Munkáspárt szervezésében tüntetéseket tartottak a fővárosban és a vidéki nagyvárosokban. A II. Internacionálé 1891-es, második kongresszusán május elsejét hivatalosan is „a munkásosztály nemzetközi összefogásának harcos ünnepévé” nyilvánították.

A huszadik században ez a nap a legnagyobb nemzetközi munkásünnepévé vált. A Szovjetunióban (persze nem tudják a mostani gyerekek miről beszélek, mert már nem létezik), majd a második világháború után létrejött közép-európai szocialista országokban igazi népünnepély lett május elseje. „A szocialista úton előre”, ilyesfélék voltak a transzparenszen; ma már tudjuk, hogy kár volt sietni azon az úton annyira. Szovjetunióról még annyit, kommunista berendezkedésű állam volt Euráziában 1922 és 1991 között. Több mint 22 millió km² területe a Föld szárazföldjének csaknem hetedét lefedte. Fővárosa Moszkva, legnagyobb tagköztársasága Oroszország volt.

A kilencvenes évektől, a kommunista rendszerek bukása után május elseje a munkavállalók szolidaritási napja lett.

2004 óta újabb nevezetes esemény kapcsolódik május elsejéhez; ezen a napon csatlakozott Magyarország az Európai Unióhoz.

Május 2., szombat

A május a kedvenc hónapom. Az idén nem sok jóval köszöntött be a „leveles május”; hideget hozott és a koronát sem üldözte el.

Tovább tombol a járvány a világban: a ma reggeli adatok szerint a fertőzöttek száma meghaladta a 3,3 milliót, a halálos áldozatoké pedig lassan megközelíti a negyedmilliót.

Idehaza kétezer-kilencszáznegyvenkettőre nőtt a beazonosított fertőzöttek száma. Tizenkét újabb halottal háromszázharmincötte emelkedett a halottaké. Hatszázhuszonötven gyógyultan mentek haza a kórházból, ám ez nem vigasztalja az elhunytak gyerekeit, szüleit, házastársait. Most ezernyolc vírusos fekszik kórházban, közülük ötvenketten vannak lélegeztetőgépen. Azt mondja Müller Cecília országos tisztifőorvos, hogy a betegek számának növekedése miatt a kórházak felkészültek a tömeges megbetegedések fázisára, és növelték ágykapacitásukat. A Pesti úti időszotthon koronavírussal fertőzött lakói közül négyen meghaltak megint, így már harmincnycolcra emelkedett az áldozatok száma.

Május 4-én változnak a kijárási korlátozásra és a boltok nyitva tartására vonatkozó szabályok. A kormány rendelkezéseinek megfelelően Budapesten és Pest megyén kívül egyre több intézmény hoz olyan szabályokat, amelyek a koronavírus-járvány előtti időszaknak megfelelő működés felé közelítenek. A fővárosban és környékén ugyanakkor még a védekezés van a középpontban.

A Budapesten és Pest megyében élők közül mindenki csak alapos indokkal hagyhatja el otthonát, aki ezt megszegi, szabálysértést követ el – mondta Kiss Róbert alezredes az Operatív Törzs mai sajtótájékoztatóján.

Több ezren tüntettek szombaton Stuttgartban, tiltakozva a koronavírus-járvány megfékezése érdekében hozott hatósági korlátozó intézkedések ellen, illetve a fővárosban, Berlinben is tartottak jóval kisebb létszámú demonstrációt.

Május 3., vasárnap

Anyák napja. Nekem is van még anyukám, sokat gondolok rá, ha nem is láthatom most ezen a napon. A korona ezt is elintézte. Ilyen még nem volt. Idén nem ölelhetem meg az anyámat, nem adhatom át neki a szokásos piros muskátlit, amelyen legalább három kinyílt virág jelzi, hogy nagy gonddal választottam, és nem csak letudtam a vásárlást. Anyám soha nem fogalmazta meg ezt konkrétan, de az arcán megjelenő mosoly jelezte az elégedettséget. Rossz példákat azonban szokott említeni a barátnői ajándékát illetően. Most annyiféle emlék jut eszembe a réges-régi anyák napjáról, még az is, hogy amikor alsós elemista voltam, mindig készültünk ünnepi műsorral, és én mindig mondtam verset ilyenkor. Most szembesülök azzal, hogy talán soha többé nem adhatok át virágot anyák napján, és ezzel végérvényesen felnőtté válok. Tudom, hogy nem élhet örökké az én kilencvenhárom éves anyám, mégsem tudom elfogadni, hogy egyszer majd nem lesz. Amíg van, addig én az ő gyereke vagyok, és ez egy fontos tétel az életemben. Délután telefonált a húgom, hogy talán most olyan állapotban van anya, hogy felköszönthetem. Elmondtam neki, hogy szeretem őt, hogy hiányzik, és beszéltem neki Milikéről, a kis-kutyámról, akit ő is nagyon szeretett. Mili évek óta az örök vadászmező-

kön haszontalankodik. Ez a lányom Zselykéjéről jutott eszembe, amúgy pedig olyanokat akartam mondani, ami kedves lesz számára. Érdekes, most teljesen tiszta volt a tudata, közösen idéztük fel a régi, szép pillanatokot. Jaj, anya, ne menj még el, futott végig az agyamon, nyeltem némán a könnyeket, hülyén vicceskedtem, és nagyon-nagyon szerettem volna átölelni azt a csöppnyi madártestet, ami maradt belőle. De a korona azt is elintézte, hogy ezt nem tehetem meg. Testvérem szerint, aki még boltba sem jár hónapok óta, ne menjek látogatóba, nehogy akaratlanul behurcoljam a vírust. Mint tudjuk, hiszen naponta ezerszer sulykolja a média, az idősekre a legveszélyesebb a kórság. Pedig nagyon vágyom arra, hogy átölelve őt, még egyszer az életben érezhessem a melegét. A telefonozást aztán berekesztettük, mert a testvérem figyelmeztetett, hogy anya elfáradt.

Amikor még az otthonában élt, a százéves házában, sokat voltunk együtt, nem múlt el hét, hogy kétszer-háromszor ne találkoztunk volna. A harminc kilométernyi távolság semminek tűnt, folyton úton voltam hozzá a gyerekekkel vagy nélkülük. Hétféve nem múlhatott el anélkül, hogy ne mentünk volna, hétközben pedig gyakran felült a „kis pirosra”, és jött hozzánk. A vonatozás kedvére való volt majd’ kilencvenéves koráig, bár akkor már évek óta sokat vittem autóval. Vásárolni mentünk, kirándultunk, szeretett autózni, elmenni ide-oda. Két nevezetes kirándulásunk is volt minden évben, az egyik az ő februári születésnapja, a másik az enyém, júniusban. Ilyenkor kettesben mentünk el egész napos ünnepelésre. Mindig ő választotta ki, mi legyen a program. Egyszer aztán azt mondta az én születésnapomon, hogy nincs ez így rendjén, most én válasszak útirányt. Mindig az válasszon, aki az ünnepe. Jó, hogy megtörténtek ezek, az emlékek mindörökre a miénk maradnak.

Május 4., hétfő

Nem volt nehéz a mai magyar érettségi, legalábbis ezt mondták a tévében az írásbeli vizsgát tett diákok. A vizsga okozta izgalom nem különbözött a korábbi érettségitől, az viszont érdekes, hogy a koronavírus miatt nem aggódott szinte senki. A maturandusok maszkban ültek meglehetősen szellősen, hiszen egy tanteremben maximum nyolc-tíz diák lehetett, hogy tartsák a megfelelő távolságot egymástól. Tanáraik ugyancsak maszkban és gumikesztyűt viselve felügyelték a vizsga rendjét.

Eszembe jutott az én érettségim, úristen, de féltém életem első nagy vizsgájától. A magyar írásbeli volt az indítás, aztán jött a matek, a történelem, az idegen nyelvek. Oroszból és franciából is érettségizem, tekintve a célul kitűzött orosz–francia szakot. Az írásbelik után viszont jött az érettségi szünet, amit nagyon vártam. Már nem kellett mindennap bemenni a gimnáziumba, az alsóbb osztályosok irigykedve tekintettek felénk, amikor hetente egyszer-kétszer bementünk. Igaz, otthon eszeve-

szetten tanultuk a tételeket minden érettségi tantárgyból. Akkor még szó sem volt ózonlyukról, UV-sugárzásról, szinte az egész májust az udvarban töltöttem tanulással és napozással. Csokoládébarnára sülve vonultam június tizenharmadikán szóbelizni. Előtte egész éjszaka nem aludtam az izgalomtól, félttem a matematika szóbelitől. Szerencsém volt, mert a Pitagorasz-tételt húztam, bár így sem kaptam jelest ebből a tantárgyból.

Idén csak írásbeli érettségi vizsgákat tartanak a járvány miatt, ilyen még nem volt az érettségik történetében. Magyarból a könyvek történetéről, olvasásról és a kódexekről kaptak szövegértési feladatot a középszinten vizsgázók. Először értelmezniük kellett a kétoldalas szöveget, majd feladatokat oldottak meg az adott szöveg alapján.

A második részben a műelemző feladat egy Fekete István-novellához, az összehasonlító elemzés pedig egy Arany János- és egy Tóth Árpád-költeményhez kapcsolódott.

A középiskolák kézfertőtlenítőt is kaptak, a vizsgák előtt alaposan kitakarították az épületeket, és az érettségi ideje alatt is folyamatos a takarítás az iskolákban.

Maruzsa Zoltán köznevelési államtitkár reggel a *Kossuth Rádió*ban arról beszélt, hogy a járványügyi szakértők javaslatait is figyelembe véve tervezték meg az érettségi időpontját, hiszen a megbetegedések száma most alacsony. Nyolcvannégyezer diák, köztük négyszázötvennégy nemzetiségi tanuló, írta meg a magyar nyelv és irodalom érettségét ma.

Egyéb történések is vannak: új szakaszába lépett a járvány elleni védekezés, és fokozatosan újraindulhatnak az egészségügyi ellátások. Telefonos előjegyzés után végre lesz háziorvosi és fogászati rendelés, a szakrendelések, a transzplantációs beavatkozások bizonyos formái és az egynapos sebészeti ellátás is újraindul, mondta az Operatív Törzs tájékoztatóján az országos tiszti főorvos. Azt is elmondta, hétfőre tizenegy idős beteg hunyt el, ezzel háromszázötvenegyre nőtt a halálos áldozatok száma, háromezer-harmincöt embernél mutatták ki a kórokozót, hatszázharmincan meggyógyultak. Kiss Róbert, az Operatív Törzs ügyeleti központjának munkatársa arról beszélt, hogy vidéken enyhültek a szabályok, de Budapesten és Pest megyében maradtak a kijárási korlátozások.

Ma a parlamentben „2” felirattal ültek nagy büszkén az ellenzéki képviselők, emlékeztetve az országgyűlés elnökét,³ hogy megsértette a nőket. Az történt ugyanis, hogy a Bayer show-ban a műsorvezető⁴ megkérdezte Kövér Lászlótól, hogy „az elnöki pulpituson ülve hogyan lehet végigszenvedni egy Szabó Tímea⁵-felszólalást”. Kövér László azt

³ Kövér László jogász, politikus. 1988-ban a Fidesz alapító tagja, 1990-től országgyűlési képviselő, 2010-től az Országgyűlés elnöke.

⁴ Bayer Zsolt konzervatív újságíró, publicista, műsorvezető. A Fidesz egyik alapítója.

⁵ Szabó Tímea politikus, országgyűlési képviselő.

válaszolta, hogy száanalommal tekint „ezekre a képviselőkre”, különösen azokra, akiknek „a személyi száma kettessel kezdődik, amikor olyan helyzetbe keverik magukat, mint amilyenbe Szabó Tímeának is sikerült legutóbb”.

Nincs annál elszomorítóbb, amikor egy gyűlölettől eltorzult női arcot lát az ember férfi létére, mondta a házelnök. Ebben igaza van.

Az előzményekről annyit, hogy az április 20-ai parlamenti ülésen a kórházi ágyak hatvan százalékos kiürítése felpaprikázta az ellenzékét. Szinte az összes ellenzéki felszólaló ostromozta a döntést, hogy a kórházban ápolott betegek egy részét hazaadják, a családok pedig oldják meg az ápolást, ahogyan tudják. Mondják meg a véleményüket, ez idáig rendben is van.

Az viszont már nincs, hogy Szabó Tímea magából kikelve szónokolt, Kásler Miklós emberi erőforrás minisztert hentesnek nevezte, és kijelentette, hogy eljön az idő, amikor a kormány a mostani döntéseiért megbűnhődik.

A felszólalását követően a házelnök azt mondta, szomorúvá teszi, hogy pont egy női képviselő beszél ilyen „kocsmái stílusban”. A Bayer műsorában elhangzottak folyományai ennek a sztorinak. Soha nem lennék politikus.

Ma Kásler Miklós lemondását követelte Bangóné is. Úristen, nem a vírus öl meg bennünket, hanem mi magunk egymást. Óriási a gyűlölet a politikai palettán. Nem akarok részt venni ebben közönségként sem, de nincs választásom.

Május 5., kedd

Elmentem az OBI-ba, és vettem petúniákat, bársonykákat és műanyag virágládákat. Andrisék muskátlijának nagyobb virágcserepeket hoztam, majd holnap elültetem az összeset. Érdekes volt látni, ahogyan éledez a város, kimerészkednek az emberek az utcára, a parkokba. Az OBI-ban nem voltak most sokan, beszélgettünk is a pénztárosnővel egy kicsit. Azt mondja, hét közben alig jönnek, de péntek-szombat-vasárnap elviselhetetlen a tömeg. Szerinte a járvány miatti tiltások okozzák a felfordulást, mivel nem mehetnek az emberek kirándulni, nem ülhetnek be ebédelni, vacsorázni, de még egy kávéra sem sehova, nincs mozi, színház, a vásárlás maradt az egyetlen szórakozás. Így aztán szombatonként zsúfolásig megtelnek a bevásárlóközpontok parkolói. Családi programnak számít a vásárlás mostanában.

Nekem ennél jobb programom is volt reggel, együtt reggeliztünk a fi-amékkal. Átértékelődtek a dolgok az életünkben. Mostanában tudunk örülni egy közös reggelinek, egy kiadós sétának, egy jó beszélgetésnek a szomszédokkal.

Május 6., szerda

Ma tíz órára kaptam időpontot a gumisnál, csak most cseréltettem le a téli gumikat az autómon. A gumicsere után az Aldiban akartam fejes salátát venni. Hát nem sikerült, mert délig csak a hatvanöt év felettieket engedik be. Olyan normálisnak látszott már minden, a boltból kitiltás nagyon rosszul esett. Ezt valahogyan képtelen vagyok megtanulni. Míg az idősök vásárolnak, a fiatalabbak kint ácsorognak, várva a déli tizenketőt. Kezdek nem szeretni a nyugdíjasokat, pedig ők, szegények, semmiről sem tehetnek. Magdi néni, a nyolcvannégy éves osztályfőnököm utálja a szabályt, mert ő például jobban szeretne délután vásárolgatni, de számára akkor érvényes a tiltás. Parádon él, mindennap bebusozik Gyöngyösre. Azt mondja, rajta és a buszsofőrön kívül senki nincs a buszon, és olyan tisztaság van, mint egy patikában. A vásárlás fontos elfoglaltságnak számít az életében, sajnálja, hogy délután nincs értelme Gyöngyösre menni, mert akkor nem neki szól a nyitva tartás. Magyar–orosz szakos középiskolai tanárként sokat olvas, szeret rádiót hallgatni, elfoglalja magát a karanténban, mégis fontos az „elmenés” mindennap. A második világháborút gyerekként élte meg, a légiriadót is meg lehetett szokni, mondja. Ha megszólalt a sziréna, lementek a pincébe, utána pedig ott folytatódtott az élet, ahol abba hagyták. Rajta ugyan nem fog ki a koronavírus, egyébként pedig, aminek meg kell történnie, az meg is történik. Olyan hihetetlen, hogy már elmúlt nyolcvan.

Május 7., csütörtök

Sokan mondják, hogy karantén-fáradtság kínoz bennünket, aminek alig van köze vitaminhiányhoz, tavaszi levertséghez. Igazuk lehet, én is erőtlen, kedvetlen vagyok újabban.

A ma reggeli adatok szerint harminckilenc új beteget azonosítottak itthon, és újabb tízen hunytak el a betegségben. Közben a John Hopkins Egyetem⁶ adatbázisa azt is mutatja, hogy megint gyorsult a járvány világszintű terjedése, hiszen a napi igazolt esetszám kilencvenháromezerre ugrott nyolcvanezerről, és így már 3,75 millióan kapták el igazoltan a betegséget, akik közül sajnos már kétszázhatvannégyezren meghaltak, viszont 1,245 millióan meggyógyultak. A főbb gócpontok közül, úgy tűnik, drámai gyorsasággal terjed a vírus Oroszországban és Brazíliában, pár napon belül több igazolt esetszámuk lesz, mint a főbb nyugat-európai országoknak.

⁶ John Hopkins Egyetem: magánegyetem Baltimore-ban, az USA Maryland államában. Az egyetemnek kihelyezett oktatási központjai vannak Washingtonban, Olaszországban, Kínában és Szingapúrban is. Az intézmény névadója Johns Hopkins vasútmágnás, aki a végrendeletében hétmillió dollárt hagyományozott az egyetem és a hozzá tartozó kórház alapítására, amire 1876-ban került sor. A Johns Hopkins Egyetem kiemelkedő kutatási tevékenységet folytat.

A *Hír TV*-ben Szentkirályi Alexandra kormánybiztos a vendég, nem csak szép, okosan is nyilatkozik. Földi-Kovács Andrea a fővárosi korlátozásokról, a Pesti úti idősök otthonáról kérdezi. Andrea a legjobb médiamunkások egyike napjainkban, jól kérdez, tájékozottsága kifogástalan.

Május 8., péntek

Egy nap alatt huszonnyolcan fertőződtek meg, péntek reggelre három-ezer-egyszázhatvennyolcra emelkedett a betegek száma a csütörtök reggeli háromezeregyszázötvenről.

Újabb kilenc idős, krónikus beteg távozott az élők sorából, így már háromszázkilencvenkettő az összes koronaáldozatunk. Valahogyan teljesen hidegen hagy az adat, hogy „nyolcszázhatvanötön gyógyultan távoztak a kórházból”. Majdnem négyszázan akkor is meghaltak, őket nem támasztja fel „az egyszer majd lesz vakcina”, nélkülük megy a világ tovább, és ők nem is tudnak róla, hogy már levonulóban a kórság. Most ezeregyszázharminckét koronavírussal betegét ápolnak kórházban, közülük hetvennégyen vannak lélegeztetőgépen. A Pesti úti idősotthonban negyvenegyen meghaltak. Az idősök otthona a „gócpont”, ott szegények egybegyűjtve várják a végítéletet. „Ne ily halált adj, istenem, ne ily halált adj énnekem”,⁷ könnyű elalváásra vágyom, irgalom Uram, ha lejár az én időm.

Különös, de úgy érzem, nem félek már annyira semmitől. Születünk, meghalunk, ez a sorsunk, de időnként elbizonytalanodom az elmúlás optimális időpontját illetően. Aki nem hal meg fiatalon, az megöregszik, ezt jó, ha az eszünkbe vessük, férjem nagyanyjának halhatatlan mondása ez. Az elmúlt hetekben hétköznapivá silányult a halál, átértékelődött az élet, fontossá vált a múlt idő. A korona megtanította, nem is oly természetes velejárója életünknek a lélegzetvétel, mérhetetlen kincs az érintés, a simogatás, az ölelés. Megtanultam, hogy porszem vagyok a világminőségben, minden megy tovább, ha nem leszek. A lelkem ugyan beleöregedett az átformálódásba, ám még annál is jobban szeretek lenni, mint a vírus előtt.

A tanulságokért talán megérte, de most, hogy a titkok tudójává váltam, szeretnék normálisan élni újra. Nem akarok abba a hibába esni, hogy „túlféljem” ezt az egészet. A hagyományos influenzák is elvisznek évente ennyi beteget. Emlékszem, mennyire féltettük anyámat régen. Voltak olyan időszakok, amikor a járvány miatt nem találkoztunk vele hetekig, mert félt, mi pedig attól féltünk, hogy ráragasztjuk a kórságot. A gyerekek közül mindig fájt a torka valamelyiknek, folyton náthások voltak és köhögtek az influenza-időszakban. Anyám minden évben beadatta ma-

gának a védőoltást, a húgom is, de különösebb hatása nem lehetett, mert ugyanúgy megbetegedtek, mint mi.

Megkezdődött a védekezés második szakasza, mondják az okosok, ám azonnal hozzátesszik, hogy ez nem a járvány végét jelenti. A legfontosabbnak azt tartják, hogy fokozatosan, szigorú menetrend szerint újra induljon a mindennapi élet és elkerüljük a járvány „berobbanását”. Így Budapesten és Pest megyében továbbra is marad a kijárási korlátozás, vidéken viszont új szabályok léptek életbe. Az egész országban továbbra is fontos a másfél méteres védőtávolság és az arc eltakarása a boltokban és a tömegközlekedési eszközökön. Az a folyamatos mondanak, hogy az idősök továbbra is maradjanak otthon. Már akinek van otthona, és nem harmadmagával él egy idősök otthoni szobában. Az élelmiszerboltba, patikába, drogériába a nekik kijelölt időszámban, kilenc és dél között mehetnek. Amúgy pedig nyugodjanak el, tévézzenek, olvassanak, társasjátékozzanak, vagy csináljanak bármit, de a négy fal között. Ne is lássuk őket. Nem értem a logikáját sem az otthonmaradásnak, sem az időszámban. A fiatalok egyre inkább utálják a nyugdíjasokat, mert kilenctől délig elfoglalják a drága időt a boltokban. Az állandó otthonmaradásra felszólítás pedig azt sugallja, hogy az öregek terjesztik leginkább a kórságot. Úristen, mi történik velünk?

Május 9., szombat

OBI-ba mentünk a férjemmel, szombat lévén újra tömve a parkoló, újra nincs bevásárlókocsi, újra nincsenek virágpalánták, amiket szeretnék. Mindegy, legalább ide bemehetünk együtt. Délután fél öttől levelezős óráim lesznek, persze szkájpón. Nagyon-nagyon hiányzik az egyetem, a hallgatók, a kollégák, minden. Még azok is, akiket nem kedvelek annyira. Az ember „társas lény”, nem magányra született, még csak nem is társas magányra. *A társas lény* első magyar kiadása 1978-ban jelent meg. Aronson többször átdolgozott és kibővített könyve az egyik legsikeresebb szociálpszichológiai könyvvé vált Magyarországon. Visszatérve a munkához, engem bizony egyre jobban megvisel a home office, most már nehezen élem meg minden napját. Normális életre vágyom, korlátozások nélkülire.

Május 10., vasárnap

Gulyáslevest főztem, második fogásként rántott csirkemellet rizzsel és natúr csirkésültet krumplival tálaltam. Görögdinnye, eper, őszibarack a desszert, sütemény nincs. Néha lelkiismeret-furdalást érzek, hogy nem tudom elkápráztatni a családomat mindenféle habos csodákkal, és sanszos, hogy már nem is tanulom meg a cukrászmesterség fortélyait. Kicsit irigykedve szemlélem Ili barátnőm igyekezetét, aki orvos létére szorgalmasan tanul-gyakorol a cukrásztanfolyamon. A korona megakasztotta

kicsit a lendületet, de a végbizonyítvány így is ott lesz az idén az orvosdiploma mellé. A life-long-learning⁸ egyre inkább gyökeret ereszt idehaza is, sokan tanulnak a baráti, ismeretségi körömből a nyugdíjhoz közeledve. Emlékszem, anyám mennyire megrökönyödött, amikor elkezdtem ötvenévesen levelező tagozaton a minőségfejlesztő tanár mesterszakot. Határozott célom volt ezzel, akkor még főszerkesztőként szerettem volna a *Vörösmarty Rádió*⁹ minőségbiztosítását megcsinálni. 2012. június 30-án szertefoszlott az álom, a rádiót – tizenhét év után – átadtuk a városnak. A kommunikáció- és médiatudomány tanszék visszavonhatatlanul Budapestre tette át székhelyét Fehérvárról. Nem volt jó helyzetben akkoriban a főiskola, a felsőoktatási törvény módosításával megszűnt a magán-felsőoktatási intézmények állami támogatása, nem volt tovább állami normatíva, csak önköltséges helyekre jöhettek a jelentkezők. Ezzel új fejezet indult, a fővárosban nagyobb hallgatói érdeklődésre számíthatunk mind a tizenegy szakunk esetében.

Újabb diploma a zsebemben, a rádió pedig a múltam részévé vált. Viszont a múlt héten a *Vörösmarty Rádió* kapcsán volt némi sikerélményem. Már másodjára utasították el a frekvenciapályázatukat, s most megkerestek, mielőtt újra benyújtják. Igyekeztem szakmailag is segíteni, számomra ez nem csak felebaráti cselekedet, hiszen tizenhét évig voltam az adó főszerkesztője. Igaz, ma már kizárólag emocionális indokaim vannak, a rádió helyet kapott a szívemben huszonöt évvel ezelőtt, és ez nem múlik el soha. A Kodolányi János Főiskola (akkor még nem egyetem volt) rádiójának tizenhét éve a helyi médiatörténet fontos fejezete, örülök, hogy a város fenntartásában ma is sugároz. 1995–2012 között sikerült megteremtünk Fehérvár közrádióját, mindeközben akkori kollégáim jelentős része megszerezte a kommunikáció szakos diplomát, ki munka mellett, ki nappali tagozaton. A tanítványaimból kollégák lettek, igazi szakmai műhellyé vált a szerkesztőség. A kezdetekről még annyit, hogy olyan szakemberek bábáskodtak a rádió kilencvenötös újjászületésénél, mint Győrffy Miklós,¹⁰ Wacha Imre,¹¹ Ocsovai Gábor.¹² Mindhárman az öröklét hullámhosszáról figyelnek bennünket, a szakmaiság becsületét és a tisztességet hirdetve. Igyekszünk megfelelni.

⁸ Lifelong learning: egész életen át tartó tanulás.

⁹ Vörösmarty Rádió: A Kodolányi János Főiskola által alapított rádió. Helyi, huszonnégy órás műsorszolgáltatóként sugároz 1995. június 12-től. A kommunikáció szakos diákok gyakorlóhelyeként működött 2012. június 30-ig.

¹⁰ Dr. Győrffy Miklós újságíró, egyetemi tanár. A Kodolányi János Egyetem kommunikáció és médiatudomány tanszékének alapítója, tanszékvezetője.

¹¹ Wacha Imre magyar nyelvész, beszédtanár, szakíró. A Kodolányi János Egyetem beszédtechnika-tanára.

¹² Ocsovai Gábor Pulitzer-emlékdíjas újságíró, a Kodolányi János Egyetem tanára.

Május 11., hétfő

Ma még voltak óráim, de ezzel vége is számomra a tavaszi szemeszternek. Szeptembernél előbb nem találkozom a hagyományos oktatási formával, ez a félév távoktatással fejeződik be. Nem szerettem.

Május 12., kedd

Ádámkám, ma jeles napunk van, apukád születésnapja. Nagyon készültem rá, reggel mindent elterveztem. Tízkor nyit a cukrászda, előbb nem tudok tortát venni, tizenegykor az étterem, ahol kétszemélyes tálat rendelek ebédre. A piacon epret veszek, megírtam a születésnapra köszöntőmet is szép levélpapírra, belefogalmaztam, hogy milyen is volt ez a nap harmincnyolc évvel ezelőtt. A tortára tűzijátékot és „38”-as számgyertyát vettem. Boldogan robogtam hozzájuk, de nem voltak otthon. A kifogástalan szervezés ugyanis csak az én agyamban létezett, nekik elfelejtettem szólni. A gondolatolvasás talán segíthetett volna. De képes voltam tovább rontani a helyzetet, mert amikor végre megérkeztek, és én meggyújtottam a tűzijátékot meg a gyertyát, apukád finoman figyelmeztetett, hogy a cukrászdában véletlenül rossz számgyertyát adtak. Miért kisfiam, kérdeztem, és a választól végképp megsemmisültem. Nem cserélt össze senki semmit, én, a szülőanyja tévesztettem el a számolást. Az én fiam ugyanis nem harmincnyolc, hanem harminckilenc éves lett ma. Isten éltesse sokáig, kisfiam.

Május 13., szerda

Újabb magyar állampolgároknál mutatták ki a Covid-19-et, ezzel háromezerháromszáznegyvenegyre gyarapodott a hazánkban beazonosított fertőzöttek száma, írja a kormányzati koronás oldal.

Újabb öt idős krónikus beteg meghalt, ezzel négyszázharmincan távoztak az élők sorából, ezeregyszázketten pedig gyógyultan mehettek haza a kórházakból.

Az aktív fertőzöttek száma ezernyolcszázkilencre csökkent. Az aktív fertőzöttek hatvan százaléka, az elhunytak hetvenkilenc százaléka, a gyógyultak ötvennyolc százaléka budapesti vagy Pest megyei.

Hatszáznyolcvannyolc koronavírusost ápolnak kórházban, és negyvenöten vannak lélegeztetőgépen. Egyre kevesebbet foglalkozom ezekkel a hírekkel, egyre kevesebbet félek, egyre többet tervezgetem újra a lakásfelújítást, a kertrendezést, egyre többet megyek „KI”. Igaz, az autóm jobb első ülésén három arcmaszka, kézfertőtlenítő, szóval az óvintézkedéseim megmaradtak.

Virágokat ültettem ma is, végre kaptam petúniákat, muskátlit. Felhívtam a húgomat, ma felvette a telefont, így felköszönhettem a születésnapján. Féltem őt, egyre elszántabb anyánk életben tartása ügyében, azt tervezi, nem megy vissza dolgozni. Ennyit a PhD-járól, a fontos ku-

tatómunkájáról. Az önkéntes karantén miatt elküldött ápolónőket soha nem akarja visszaengedni, most már csakis magában bízik meg a beteg-ápolást illetően.

Május 14., csütörtök

Fehérvárra mentem, Szabó Péter Ottó a portára tette le az üzemorvostól elhozott laborleletemet egy lezártlan borítékban. Jól jellemzi ez a rektorral való kapcsolatomat, a munkakapcsolatunk bizalmi elven nyugszik, így aztán évtizedek óta nem mozdulok a Kodolányiról. Valójában szeretem a folytonosságot, szeretem a kollégáimat, a tudásra vágyó hallgatókat, és az is megnyugtat, hogy az alapító rektor biztos pont évtizedek óta az intézményben. Egyszerűen szükségem van arra a különös hangulatra, ami belengi a Kodolányi falait. Most azonban fáj a csend, az egyetem néma, a porta ugyan üzemel, de üresek a tantermek, az előadótermek, a folyosók. Megnézem a leleteimet, elégedett vagyok a mindösszesen négy csillagommal.

Május 15., péntek

Barátnőmmel találkoztam Alcsútdobozon. Van ott egy golfklub, ahol kávéit ittunk, diskuráltunk, jól éreztük magunkat. Különös, mert évek óta ismerem ezt a helyet, de soha nem mentem be, csupán régebben rendszeresen tévedtem el itt Melindához menet. Melinda barátnőm Alcsúton lakik, de a rézhegyi háza olyan isten háta mögötti helyen van, hogy sokáig nehezen tudtam eligazodni errefelé. Mindenesetre most jól jött az eltévedésből származó helyismeretem, az útelágazásnál azonnal tudtam, merre kell mennem. Kint ültünk a teraszon, kicsit fáztunk, de élveztük a nap-sütést. Tagadhatatlanul nyakunkon ülnek még a fagyosságok; Pongrác, Szervász, Bonifác napjai ugyan tegnapig voltak érvényesek, de mostanában valahogy nem úgy mennek a dolgok, mint régen.

Május 16., szombat

Végre, mint régen. Férjemmel reggeli után kocsiba ültünk, egy levegőt szívtunk újra az autóban, nem törődve azzal, hogy tegnap még oltott a rendelőben, elindultunk valahova. Nem volt kitzúve az útirány, csak nekiindultunk délnek. Pakson kötöttünk ki végül, rövidnek tűnt az utazás, mert szeretünk diskurálni autózás közben. Aztán kiadós séta az atomvárosban, még kiadósabb ebéd a halászcárdában, ahol négyen voltunk a pincérnőkkel együtt. Még mindig félnek az emberek, hiába nyitottak ki a cukrászdák, éttermek. Igaz, csak a nyitott teraszon lehetett ebédelni, a korlátozást még nem oldották fel teljesen. Sütött a nap, finom volt a harsapaprikás és a limonádé, nem is kell ennél több a két hónapos karantén után. Pakson járva mindig eszembe jut egy réges-régi fülledd, nyári délután. Évtizedek masíroztak el szépen, sorban azóta, hogy a szüleim-

mel fürödni indultunk az épülő erőmű melletti víztározóhoz. Már csak emlékfoslányaim vannak arról a vasárnapról, amikor a Trabanttal elzötyögtünk a Paks határában húzódó tóhoz. Jól látszott már a hatalmas építkezés, de talán csak a tó volt készen, amit rengetegen választottunk egy kis lubickoláshoz a Duna helyett. Olyan volt, mint a Balaton-part, plédeken napoztunk, nagyokat úsztunk, aztán hazamentünk. Úgy hetvennégyet írhattunk, apukám még egészséges volt, a családi idillhez jól passzolt a friss jogosítványa és az új kocsis, amire évekig vártunk. A maiaknak fogalmuk sincs arról, akkoriban hogyan lehetett új autót venni. A Merkur nevű autóértékesítő vállalatnál előfizethettünk a kívánt márkára. Ez a kíváncsi azonban nem vonatkozott ám például Mercedesre vagy Volkswagenre, kizárólag a szocialista országokban gyártott személyautók közül választhattunk. Tehát a keletnémet Trabant, Wartburg, a szovjet Zsiguli és Zaporozsec, a lengyel Polski Fiat és a csehszlovák Skoda szerepelt a felhozatalban. Előfizettünk a Trabantra, és négy-öt évig vára-koztunk, hogy végre kiutalják. Igen, ez volt a mondas: megkaptuk a kiutalást. Akkor befizettük a második részletet, és az általuk megjelölt időpontban átvehettük a kocsit a Szív utcai Merkur-telepen vagy Győrben. Több részletre már nem emlékszem. Paksról majd holnap írok még, hosszasan tudok beszélni róla. Egyrészt amiatt, mert viszonylag közel volt hozzánk, és féltünk az atomerőműtől.

Május 18., hétfő

A hétfőt változatlanul nem szeretem. Adós vagyok a paksi történet folytatásával. Érdekes, így retrospektíve nem annyira rémisztő az atomerőmű megépülése. Bár azóta Csernobilon is túl vagyunk, de ne ugorjunk ennyire előre.

1966-ban született a terv, hogy atomerőmű épüljön Magyarországon, majd 1967-ben a paksi helyszínt jelölték ki erre a célra. Az építkezés 1974-ben kezdődött el, még ebben az évben elindult az egyes és kettes blokkok építése is. A Paksi Atomerőmű 1976. január 1-jén kezdett, azóta folyamatosan működik. Ezután a település lakóinak száma néhány év alatt tizenháromezerről huszonegyezerre nőtt, és 1979. január 1-jén városi rangot kapott.

Paksról amúgy Zsuzsa néni is eszembe jut mindig, aki anyáméktól két házra lakott egy kúriaszerű házban. Gyerekkoromban még artézi víz is folyt a hátsó udvarukban, ahol a régi cselédház volt. Nagyanyám elmondása szerint Koronghy leszármazottaké volt valaha a nagy udvarház, akik a nyarakat töltötték itt, különben Pesten éltek. A háború után eladtak mindent, soha többé nem jöttek a faluba. Tőlük vette meg a kisebbfajta birtokot Zsuzsa néni későbbi férjének családja. Ő maga paksi sváb leánként került ide. Tehetőes család szorgalmas leánya volt, végiggűrítte az egész életét, egyetlen leányát nagyon szerette. Ő maga egy idősett-

honban halt meg. Amiatt jut eszembe mostanában, mert a koronajárvány rémisztővé tette ezt a végállomást. Legtöbben a nyugdíjasházakban fertőzöttek és haltak meg, kiszolgáltatta, elhagyatottan. Még temetést sem lehetett tartani, láttam a televízióban, hogy székajpon vehetett végső búcsút szüleitől egy asszony.

Május 19., kedd

Két és fél hónap után végre vendégségben voltam, már nem félnék a fiamék, és nem félek én sem. Órákig beszélgettünk, élveztük egymás közelségét, látványát, tekintetét. Különleges időutazásra indultunk észrevétlen, a sütemény-vonaton anyám takaros házába érkeztünk, a szülőházamba. Szeretem a falak színét, a már csak az emlékeimben létező illatokat, a konyha melegét, apám és anyám fiatalkori képét a falon, de még anyám öccsének halála előtt készült, barnásra színeződött katonaképét is. Az aranyszínű keretek őrzik, szorítják őket, dacolva a múlt idővel, az egyre halványuló emlékekkel és velünk, a még egy ideig itt maradókkal. Ennyi lenne, ennyi volt csupán, szakad fel bennem a kérdés. Aztán eszembe jut még az, hogy süldő lányként mennyire el akartam innen menni. Akkor nem szerettem a falusi házunkat, nem szerettem az udvart, a kertet, a házban uralkodó akkurátus rendszert, amelyben a szabályokat jobbra a nagyapám szabta. Mindenkinek megvoltak a feladatai, ő maga a kertet, a szőlőt, a kukoricaföldeket gondozta – már amit nem vettek el a téveszesítéskor –, nagyanyám a háztartást vezette, anyám-apám a munkahelyükön dolgoztak. Nekünk a húgommal pedig segítenünk kellett a kapálásban, a krumpli- vagy kukoricaszedésben, nagyanyánknak a főzésben, takarításban, ha végeztünk a leckével. Nem kaphattunk rossz jegyet az iskolában, ami azt jelentette, hogy még négyest sem. Nem kaptunk ki, nem volt különösebb büntetés, de napokig bántódtak, siránkoztak a családban, ha előfordult egy-egy botlás. Nagyapám sokra tartotta a tudást, a tanulást, anyámat mégsem engedte el tanítóképzőbe. Azt tartotta, a leány maradjon otthon a szüleivel, de anyám azért addig-addig próbálkozott, hogy kereskedelmet tanult, boltvezető lett. Nagyapáméknak voltak földjeik, legelőik, még egy kevés a közeli tórendszerből is, de a második világháború utáni államosítás tönkretette az életüket. A kis- és nagybirtokokat, a magángazdaságokat erőszakosan felszámolták, a magyar mezőgazdaságot állami irányítás alá vonták a termelőszövetkezetek kialakításával. Naponta hallgattam a történeteket arról, hogy hány embert, családot tettek tönkre azzal, hogy elvették a földjeiket. Aztán tizennyolc évesen elkerültem otthonról, és elkezdett távolodni a régmúlt, de ma már tudom, hogy mindez meghatározta az életemet. Úristen, most veszem észre, hogy a kelletténél tovább utaztam ezen a vonaton.

Május 20., szerda

Ma mindent hibát elkövettem, amit nem szabad a home office-ban dolgozóknak. Reggeltől estig pizzamában ültem a gépnél, először vizsgahanganyagokat hallgattam, aztán szakdolgozati értékeléseket írtam, végül pedig osztályozási egyeztetést tartottunk Máté Krisztával.¹³ Közösen visszük az egyetemen a stúdiógyakorlatokat, mindig hosszasan tanácskozunk a hallgatók televíziós és rádiós teljesítményéről. Este fél nyolc felé megszülettek a félévi érdemjegyek, örülök, hogy túl vagyok ezen.

Megnéztem este a koronahíreket a neten. Azt olvasom, hogy sikerült ellaposítani a járványgörbét, jöhetnek a lazító intézkedések, ugyanakkor mindenki óvatos, nem győzik hangsúlyozni, hogy nincs vége, a koronavírus velünk marad, mint például annak idején az AIDS. Elindult a normális élet, de nem kizárt, hogy a járvány új erőre kaphat, nyilatkozta Jakab Ferenc virológus, a kutatási akciócsoport vezetője. Szerinte kizárt, hogy természetes úton alakuljon ki nyájjimmunitás, vakcina kell, ám úgy áll a helyzet, hogy gyógyszer előbb lesz majd, mint oltóanyag. Pedig jelenleg tíz-tizenkét ígéretes vakcina fejlesztésén dolgoznak a kutatók, remélem, valóban lesz ebből oltóanyag végre-valahára.

Május 21., csütörtök

Nem tudom, mi van velem. Nincs kedvem semmihez. A tavasz, mint ha ősz lenne. A fények, az illatok, a hangulatok az elmúlást idézik.

Május 22., péntek

Ma lecsót sütöttem. Vettem paprikát, paradicsomot, drága volt, de valahogy nem sajnáltam rá a pénzt. Kijár nekünk, hogy most primőrből főzzek, annyit féltünk, szomorkodtunk, kilátástalankodtunk az elmúlt hónapokban. Már kezd hasonlítani az életünk a vírus előttihez, igaz, a maszk, a kézfertőtlenítés megmaradt, de ehhez hozzászoktunk már. Jó hallani, hogy apránként elveszíti erejét a vírus, azt mondják, a jó idő nem kedvez neki. Az aggodás bennünk van, de már ez is az életünk részévé vált. Vannak látványos változások is bőven, például nem adunk puszit egymásnak találkozáskor, a férfiak öklüket érintik össze a kézfogás helyett. Nem tudom, visszatér-e az életünk egyszer a régi kerékvágásba. Olyan sokszor ettünk az autóban kirándulásaink alkalmával, hogy el sem tudom képzelni a normális étteremben evést. Ja, ez azt jelenti, hogy az éttermek csak elvitelre szolgáltak ki, tehát megrendeltük a kívánt fogást, amit műanyag dobozokba csomagolva kaptunk meg, aztán ehettük otthon, vagy ahol akartuk. Ha kirándulni megyünk, akkor az autóban eszünk.

¹³ Dr. Máté Krisztina magyar televíziós műsorvezető, főiskolai docens. A Kodolányi János Egyetem tanára.

Május 23., szombat

Siófokra mentünk. A kirándulásunk olyan volt, mint régen, sétáltunk, ebédeltünk. A Thanhoffer-villát is megnéztük, igaz, csak a kerítésen kívülről tekingettünk be, de számos emlék felvillant, így a könyvtármegnyitó is. A kilencvenes évek vége lehetett, amikor a siófoki önkormányzattól megkapta a főiskolánk az épületet, hogy berendezhessünk ott egy fiókkönyvtárat. Országos sajtónyilvánosságot kértek Péterék, nagyon igyekeztem. Megért a dolog ennyit, az ország idegenforgalmi paradicsomában működött akkor a kihelyezett, turizmus szakosokat képző intézetünk. A turizmus–vendéglátás képzés kezdeti szakaszában volt még, ez a szakterület a rendszerváltozás után honosodott meg a hazai felsőoktatásban. A Kodolányié az elsők között szökkent szárba, és az is kuriózumnak számított, hogy Siófokon, közvetlenül a Balaton partján tanulhatnak a leendő idegenforgalmi szakemberek.

1997-ben kezdődött el az idegenforgalmi és szálloda szakos nappalis képzés, ami Siófok egyik leghangulatosabb részén kapott helyet a hajdani Sió és Hullám szálló felújított épületében, a Petőfi sétányon.

Az ország négy városában: Budapesten, Székesfehérváron, Orosházán és Siófokon volt oktatási központunk, no és az ausztriai Fürstenfeldben.

Az a korszerű szemlélet, hogy az idegenforgalmi, turisztikai oktatás leginkább idegenforgalmi környezetben lehet hatékony, hazánkban elsőként a siófoki központ létrehozásával valósult meg. A főiskola kitűnően felszerelt tankonyhájában és tantertermében gyakorolhattak a hallgatók, a kollégiumban pedig – ami a nyári szezonban tanszállodaként üzemelt – a diákok a szállodai és recepciós feladatokat gyakorolhatták. A siófoki képzésről ennyit, ma már emlék mindez.

Május 24., vasárnap

Eszter-nap van, anyukám névnapja. Jó lenne elmenni hozzá, mint régen, jó lenne egy finom ebédet megenni együtt, mint régen, jó lenne, ha minden ugyanúgy lenne, mint régen volt. De már soha nem lesz úgy. Soha nem lesz semmi ugyanolyan, mint régen volt, és ez nem kizárólag a koronavírus miatt van. Úgy elmasíroztak az éveim, úgy eltelt a fiatalkorom, hogy észre sem vettem. Jobban meg kellett volna élni, most már tudom. Egy szempillantásnak tűnnek az eltelt évtizedek, olyan sebességgel robogtak el, hogy alig győzöm összekapkodni az emlékeket.

Május 25., hétfő

Olyan jó arra gondolnom, hogy amikor az unokám elolvassa a naplót, akkor már csak rossz emlék lesz a Covid. Tanulnak majd róla az általános iskolában, mint mi a spanyolnátháról, de elképzelhetetlen lesz a mostani félelmünk, nyomorúságunk. Az elfeledett spanyolnátha amúgy

az emberi történelem egyik legnagyobb világjárványa volt, és az influenza „A” nevű vírusa okozta 1918–19-ben. Félelmetes a halottak száma, illetve inkább a számok, statisztikai adatok mögött rejlő tragédia: a Spanyolország elpusztította a Föld teljes lakosságának majdnem öt százalékát.

Most vissza a mába: minden eddiginél magasabbra, kerekén százezer főre gyorsult a naponta koronavírussal újonnan fertőzöttek hétnapos mozgóátlaga a világban, olvasom valamelyik hírportálon. Azt írják még, hogy egyelőre nincs is esély a globális esetszámlassulásra. Brazíliában elképesztő ütemben gyorsul a járvány terjedése, de az indiai, chilei és mexikói görbék is ezt jelzik. Nyugat-Európában és Oroszországban szerencsére visszaszorulóban van a pandémia, a mi régióinkban pedig, a csehket kivéve, úgy tűnik, sikerül kontroll alatt tartani a terjedést. Idehaza a ma reggeli adatok szerint tizenöt új fertőzöttet találtak, és újabb öt beteg távozott az élők sorából.

Későn ébredtem, és egész délelőtt semmit sem csináltam. Szó szerint semmit. Karantén-fáradtság, vigasztalna fiam felesége, és azt hiszem, igaza van. Amikor végre ember a láthatáron, vége a nagy kijárási szigoroknak, akkor befejeződik az egyetemen a szorgalmi időszak. Ezzel úgy lett vége az egyetemen a jövés-menésnek, hogy el sem kezdődött igazán. A rektori utasítás értelmében a tanév végéig marad az eddigi rendszer, a vizsgák, záróvizsgák is az online térben történnek, oktatók és hallgatók is otthonról jelentkeznek be. Nekem ez egyre nehezebben elviselhető.

Június 21., vasárnap

Végérvényesen itt van a jó idő, mától intézményesen is nyár van. Az évszakok jönnek-mennek, és nincs ez másként a földi halandókkal sem. Ma reggelre meghalt Bálint gazda. Ez nagyon szíven ütött, még akkor is, ha elmúlt százéves. Tudomásul vettem már, hogy szépen, csendben kimasíroznak az életből, akiknek lejár a kiszabott idő. Születünk, meghalunk, kilencven fölött minden felvirradó nap ajándék, ami nem betegségben telik. „Élete 101. évében elhunyt Bálint György kertészmérnök és tévés személyiség.” A környezet ápolása a legcsodálatosabb foglalkozás, amit egy ember kívánhat magának az életben – nyilatkozta egyszer az ország kertésze. Bálint gazda igazi intézmény lett, akiért nemtől, kortól, világnézettől függetlenül tudtak rajongani tízezrek – olvasom az *Indexen*. Fáj, hogy nincs többé. Anyám is nagyra tartotta; ha nem lenne magatehetetlen beteg és nem lenne járvány, akkor meg is beszélhetnénk az ország kertészének csodálatos életútját. De anyám nem beszél már egy ideje semmiről, és amúgy meg pandémia van. Hiányzik anyám, hiányzik a vírus megismerése előtti világ.

Augusztus 3., hétfő

Elérkezett és elmúlt a június is, egy újabb születésnap anyukámmal való közös ünneplés nélkül. Azaz mégsem, mert az idei ajándékom az volt, hogy a húgom hazahozta anyát szeretett szülőházába. Tudtuk, hogy ez az utolsó nagy utazása, nehezen bírta a másfél száz kilométer autózást Szegedről. De megnyugodott, hogy hazaérkezett, ott pihenhet a szeretett falak között, ahol megszületett, ahol én is megszülettem, ahonnan meghalt apukám és meghaltak a nagyszüleim. Egykedvűen nézett maga elé a kerekesszékekben üldögélve, aztán egy júliusi estén végleg feladta. Kilencvenhárom évesen ment el. Eleven sebként lüktet a hiánya július tizenötödike óta. Nem lehetett tovább életre kényszeríteni, eldöntötte, hogy elég volt.

Nehezen bírom az életemet anyám nélkül. Az anyanélkülivé válás visszavonhatatlanul, örök érvényűen demonstrálja az elmúlás szükségzerűségét. Jajongok, nyöszörgök, fetrengök a fájdalomtól, föltápászkodom, aztán visszarogyok a földre. Oda az erőm, oda a gyerekségem. Nincs anyám, nem vagyok már senkinek a gyereke.

Október 14. szerda

Végre érkezett első unokám világrajövetelének napja. Irtózatos félelem kerített a hatalmába, első rémületemben felhívtam a szülést, aki régi jó barátom, és zokogva, nyüsztítve kérleltem, hogy tegyen meg minden tőle telhetőt, hogy épségben, egészségben megússza anya-gyermek a világrajövetést. A doktor higgadtan magyarázott eleinte, aztán elfutotta a méreg, és közölte, álljon meg a menet, a világ legcsodálatosabb eseményére készül a családunk, új élet születik, és ez nagy öröm, nem pedig rettegés tárgya. Ettől némiképpen észhez tértem, de azért az ebédlőben térdelve Istenhez fohászkodtam. Református létemre számolatlan mormoltam az Üdvözlégy Máriát, aztán összeszedtem magam, és elmentem izgulni a szülészetre. A járvány miatt zárlat van a kórházban, így aztán kétszeri nekifutásra sem sikerült bebocsátást nyernem. Nagymama társam a két héttel ezelőtti szemműtéti zárójelentéssel bement, én pedig kívül rekedtem. Kisfiú született. Köszönöm, Istenem!

Október 15., csütörtök

Ma sajnos újabb kilencszázötven magyar állampolgárnál mutatták ki a koronavírus-fertőzést, ezzel negyvenegyezer-hétszázharminckettőre emelkedett a hazánkban beazonosított fertőzöttek száma. Huszonkilenc idős krónikus beteg meghalt, így az elhunytak száma ezerötvenkét főre emelkedett. Ezerötszázötvenöt koronavírusos beteget ápolnak kórházban, közülük százhatvanheten vannak lélegeztetőgépen.

Október 18., vasárnap

A New York-i városvezetés ma úgy döntött, eltávolítja az Egyesült Államok egyik alapító atyjának, a Függetlenségi Nyilatkozat¹⁴ megfogalmazójának, Thomas Jeffersonnak¹⁵ a városházán található gipszszobrát. A döntés nagy vitát keltett Amerikában, még Donald Trump volt elnök is megszólalt. Jefferson szobrának azért kell mennie a városházáról, mert az Egyesült Államok harmadik elnöke rabszolgotartó volt.

Az eset után Amerika-szerte tüntetések törtek ki, amelyek során több szobrot is ledöntöttek. Így járt az Amerikát felfedező és először gyarmatosító Kolumbusz¹⁶ szobra, és sorra került George Washington,¹⁷ az Egyesült Államok első, illetve Thomas Jefferson, a harmadik elnöke is, akik rabszolgotartó múltjuk miatt kerültek fel a mozgalom feketelistájára.

Én már semmit nem tudok biztosan, Kolumbusz Kristófot mi még nagy felfedezőként tanultuk, lévén 1492-ben rábukkant Amerikára. Ámbátor minden relatív, a felfedezés a bennszülötteknek rosszat hozott, míg a hódítóknak új hazát, új lehetőségeket jelentett. A történelem tele van emberi gonosszággal, gázzal, de mindezek mellett annyi, de annyi jóval is. Gyakran eszembe jut mostanában, hogy a nőkre kellene bízni a világ sorsát, akkor soha nem lenne háború, mert nem engednék fiaikat a csatába.

Ezernégyszázhetvennégy újabb magyar állampolgárnál mutatták ki az új koronavírus-fertőzést, így negyvenhatezer-kétszázkilencvenre nőtt a hazánkban beazonosított fertőzöttek száma. Elhunyt harminchárom idős, krónikus beteg – nem is tudom, hogy a vírus mennyit rontott az egyébként is létező betegségükön –, ezzel az elhunytak száma ezernégyszáznegyvenkettőre emelkedett, Tizennégyezer-nyolcvannyolcan viszont már meggyógyultak. Vigasz-e a gyógyultak száma a csatát vesztek családjainak? Remény azonban az aktív fertőzötteknek, akik jelenleg harmincegyezer-hatvanan vannak. Most, ezekben az órákban ezerhét-százttizenkét koronavírusos beteget ápolnak kórházban, közülük százhetvenkilencen vannak lélegeztetőgépen.

¹⁴ Függetlenségi Nyilatkozat: 1776. július 4-én a Kontinentális kongresszus elfogadta a tizenhárom gyarmatnak a Brit Birodalomtól való függetlenségét kimondó Lee-határozatot. A döntést hivatalosan bejelentő és megindokló dokumentum, az Amerikai Egyesült Államok függetlenségi nyilatkozata július 4-én került jóváhagyásra.

¹⁵ Thomas Jefferson (1743–1826) amerikai politikus, diplomata, ügyvéd, filozófus, építésmérnök, az Egyesült Államok alelnöke, majd harmadik elnöke. Jefferson a demokrácia és a republikánizmus támogatója, a Függetlenségi Nyilatkozat fő szerzője volt.

¹⁶ Cristoforo Colombo – vagy magyarosított nevén Kolumbusz Kristóf – itáliai származású utazó, tengerésztiszt, az amerikai kontinens 1492-es felfedezője.

¹⁷ George Washington amerikai politikus és katona, a függetlenségi háború főparancsnoka, az Egyesült Államok első elnöke 1789-től 1797-ig. Egyike az amerikai „alapító atyáknak”. Róla nevezték el az ország fővárosát és egyik tagállamát.

A járvány második hulláma zajlik Magyarországon. Egész Európában terjed a vírus, ezért a határellenőrzés és a beutazási korlátozás továbbra is érvényben van, a kormányfő arra kérte a magyar családokat, hogy most ne tervezzenek külföldi sielést.

November 9., hétfő

Sokadik macskánk Günter, akit az utcán találtak a gyerekeim egy szörnyű vihar után. A csillogó, fekete szőrű és meglehetősen különös természetű állat ma az örök vadászmezőkre költözött. Szeretném, ha két-három héttel előbbre lennék időben, mert akkor talán már nem fájna ennyire. Húséges társam volt tizenhárom esztendeig jóban-rosszban, a legsötétebb novemberi délutánjaimat is képes volt felvidítani. Dorombolva ült az ölemben, együtt fürkésztük a jövő pislákoló fényeit. Günter, annyira hiányzol, annyira szeretném végigsimítani a koromfekete bundácskát, összeakadna a tekintetünk, amit csak azok hisznek el nekem, akik látták. Azt mondják, a macska nem szeret az ember szemébe nézni. Mi percekig bámultuk egymást. Günter, nem tudom elfogadni, hogy mára emlékké váltál.

November 23., hétfő

Kezdődik előlről minden. Ez volt az utolsó jelenléti oktatási nap, jövő héttől ismét életbe lép az online oktatás. Nem örültek ennek sem a hallgatók, sem én. Az egyetem újra elnéptelenedik, otthon ülünk a számítógépek előtt, és igyekszünk normálisnak maradni.

A koronavírus-járvány miatt a kormány már 2020. január 31-én létrehozta az Operatív Törzset.¹⁸ Március 11-én országos veszélyhelyzetet hirdettek ki, és ezzel különleges jogrend lépett életbe Magyarországon. Ahogyan a világ legtöbb országában történt, nálunk is a mindennapi életet korlátozó intézkedéseket vezettek be, amelyeket csak fokozatosan, a járvány első hullámának lecsengésével oldottak fel. Igen ám, de egyszer csak azt vettük észre, hogy kezdődik előlről minden. Mintha megunta volna a vírus a tétlenséget, újult erővel kezdett dühöngeni. Második hullámnak neveztük el.

November elejétől ismét megemelkedett a koronavírus-fertőzés következtében megbetegedettek száma, ezért újra járványügyi szigorításokat kellett bevezetni a kialakult helyzet miatt.

¹⁸ A Koronavírus-járvány Elleni Védekezésért Felelős Operatív Törzsét Magyarország Kormánya 2020. január 31-én alakította meg, kormányhatározattal. Fő feladata a 2019 decemberében kitört Covid-19-pandémia magyarországi kezelése, illetve külföldi terjedésének elemzése és értékelése.

November 30., hétfő

Reggeltől késő délutánig online óráim vannak ma is. Kétségbeesetten próbálom hatékonyra tenni a stúdiós óráimat. Mostanra sokféle módszert kitaláltam, hogy minden tanóra izgalmas legyen.

Ötezeröttszázkilencvenöt újabb magyar állampolgárnál mutatták ki a fertőzést, ezzel kétszázötvenháromezer-százhuszonnégy főre nőtt a hazánkban beazonosított fertőzöttek száma. Százötvenegyen meghaltak ma, rólu-k azt írják, mondják, hogy „többségében idős, krónikus betegről van szó”, így már négyezer-nyolcszázhuszonhárom magyar áldozata van a koronának. Most hétezer-hétszázharmincnégy koronavírusos beteget ápolnak kórházban, közülük hatszázhatvanhatan vannak lélegeztetőgépen.

Zöldike macskám rosszul lett. Alig hittem el, hogy a keserves nyávo-gás annak a rettenetes helyzetnek szól, hogy nem tud lábra állni. Fekszik a földön, de nem a lába fáj, hanem valami más baj van. Günter keserves végére gondolva azt biztosan tudom, hogy nem viszem állatorvoshoz, an-nak ellenére, hogy mindent tőle telhetőt megtett az orvos Günter eseté-ben. Volt laborvizsgálat, ultrahang, hasi punkció, ezerféle gyógyszer és injekció, és eközben leborotvtázták a csillogó, koromfekete bunda nagy ré-szét a vizsgálatok miatt. Oda lett a macskanő méltósága, és ezzel párhuzamosan apránként eltűnt az élni akarás. Magunk kezdtük gyógyítani Zöldikét antibiotikummal, vitaminnal, szeretgetéssel. A lányom javasolta a hospice-módszert. A hospice nem arról szól, hogy véget ér az élet, hanem arról, hogy még tart, olvastam valahol, ennek szellemében ma-radtam továbbra is macskagazdi.

December 18., péntek

Ízlelgetem, hogy nagyí lettem. Kitüntetésnek érzem, amit az élettől kaptam.

Aztán újra advent, újra készülődés a karácsonyra. Semmi nem olyan, mint régen, a vírus visszajött, anyukám elment örökre. Nem lehetek azonban hálátlan és elégedetlen, hiszen a legnagyobb ajándékot kaptam: nagymama lehetek.

2021. január 25., hétfő

Úristen, hamarosan egy éve annak, hogy a világra ráborult a szürreális felhő. Eleinte levegőt sem kaptunk, mára meg olyannyira megszoktuk, hogy a maszkos világ vált természetessé, a kézfogás helyett összeérintjük az öklünket, nem járunk színházba, moziba, könyvtárba, étterembe, úszni, sőt sehova járunk. Ülünk, és dolgozunk home office-ban.

Január 29., péntek

Már pislákol a fény az alagút végén, még decemberben elindultak a koronavírus elleni védőoltások idehaza, ingyenes és önkéntes az oltás. Aki meg akarja kapni, annak regisztrálnia kell, de nem lehet bejelölni, hogy milyen vakcinát szeretnénk. Ezzel már el is indult a viszálykodás, mert legtöbben szeretnék ezt is eldönteni. Egyébként a vakcinaregiszt-rációra hónapok óta lehetőség van, eddig közel kétmillióan éltek vele. A jelentkezést a vakcinainfo.gov.hu oldalon lehet megtenni. A szállít-mányok folyamatosan érkeznek az országba, az eddig elérhető korona-vírus-oltóanyag minálunk a Pfizer és a Moderna vakcinája. Az engedé-lyezett vakcinák közé tartozik már itthon a brit AstraZeneca és az orosz Szputnyik V, és az Operatív Törzs ma azt mondta, hogy az egyik kínai szérum is felkerült a biztonságos vakcinák listájára. Az eddig engedélye-zett oltóanyagok mindegyikéből két dózis szükséges, több hét eltéréssel, az oltás mellékhatásai jellemzően a második adag után jelentkeznek. A jelenleg elérhető vakcinákkal kialakul a koronavírus-védettség. Az, hogy ez mennyi ideig tart ki, még a jövő kérdése.

Február 1., hétfő

Amikor ezeket a sorokat már el tudja olvasni az unokám, akkor már meglesz a tisztánlátás vakcina-ügyben. Legalábbis remélem. Egyelőre megosztja az embereket az oltakozás, sokan félnek a védőoltástól. Pedig naponta halljuk, hogy a vakcina az egyetlen fegyverünk a koronavírus ellen. A szakemberek naponta elszavalják, hogy a vírusok okozta fertőzé-sek ellen védőoltásokkal lehet a leghatékonyabban védekezni, és ez igaz az új, koronavírus okozta fertőzésekre is. Jelen állás szerint a lakosság tömeges oltásával lehet megfékezni az erőteljesen terjedő világjárványt.

A védőoltás lényege, hogy a szervezetben immunválaszt vált ki a kór-ozó ellen, és ezzel kialakul a védettség. Több technológiával is fejlesz-tettek vakcinát a koronavírus ellen az elmúlt egy évben a gyógyszergyár-tók és a biotechnológiai cégek, a kínai szérum például „hagyományos”, inaktivált vírust alkalmazó vakcina, az AstraZeneca és az orosz Szputnyik V modern, harmadik generációs vektorvakcina, míg a Pfizer és a Moderna hírvivő RNS (mRNS)-vakcinát fejlesztett. A vakcinák hosszú távú védettséget is biztosíthatnak, de semmit nem tudhatunk pontosan. miután a tesztek kevesebb mint egy éve indultak.

Sokan a nyájimmunitás kialakulásának fontosságáról beszélnek, szó-val, el kell érni, hogy a népesség hatvan-hetven százaléka átessen a be-tettségén, és ennek eredményeként eltűnik a vírus. Hát, nem tudom. Én nem szeretnék megbetegedni, mert akár meg is halhatok.

Február 4., csütörtök

Az alfa generáció tagjai nem esnek hasra attól, hogy most azzal büszkélkedem, hogy ma este hattól megtartottam életem első online nyílt napját az egyetemen. Hülyeséget beszélek: itthonról, a szobámból. A most érettségi előtt álló fiatalok számára sincsen ebben semmi különleges, a „Z” generáció tagjai is a net világába születtek bele. Az idén érettségizők ráadásul már az előző tanévben is megtapasztalhatták az online oktatás áldásos következményeit: nem kell hatkor kelni, nincs bumlizás a gimibe, akár pizsamában is odapenderülhetnek nyolckor a számítógép elé. Más kérdés, hogy milyen hatékonysággal tudják elsajátítani a tananyagot. A tavalyi érettségi nem sikerült rosszul, bár a szóbelizés elmaradt, így szerintem még nem látjuk világosan a negatívumok mértékét. Mindemellett azt is el kell ismernem, hogy a tanárokat rákényszeríti a helyzet újabbnál újabb módszerek bevetésére, az órákra történő felkészülés még a legjobbaknál is sokkal több energiát igényel, hiszen online órán fenntartani az érdeklődést nem kis mutatvány.

Férjem megkapta a második vakcinát is, a kórház intenzív osztályára rendelték be a háziorvosokat, és Pfizerrel oltották le őket. Néhány hét, és kialakul a védettség. Hát nem is tudom [...] én az influenza elleni vakcinát sem kértem még soha, örült ellenérzésem van a felnőttkori védőoltásokkal szemben, pedig szegény anyám minden évben rá akart beszélni, mert ő mindig kérte. A pszichéjének mindenesetre jót tett, mert nem aggodalmaskodott akkor sem, amikor rendre megbetegedett az influenzajárványok idején.

Február 5., péntek

„...eddig úgy volt, hogy a vírus támadott minket, most mi támadunk, a vírus védekezik... március 15-re minden hatvan év feletti magyar állampolgárt, aki regisztrált, be fogunk oltani” – mondta a miniszterelnök a rádióban. A védőoltásokkal győzzük le a koronát, ez a lényeg, ugyanakkor a mezei állampolgár azonnal berzenkedik a vakcina eredetét illetően. Az nem kétséges, hogy „oltakoznunk” kell, ám amíg az egészségügyi dolgozók és szépkorúak a Pfizert kapnak, mi lesz vajon a többiekkel.

Ahogy elnézem, igazságtalannak tartják az emberek, hogy nem választhatnak vakcinát.

Merkely Béla professzor¹⁹ novemberben beszélt arról, hogy alapvetően két különböző típusú vakcina lesz majd. Az amerikai Pfizer és a német BioNTech vállalat vakcinájáról akkoriban azt mondta, ez külön-

¹⁹ Merkely Béla Széchenyi-díjas orvos, kardiológus, egyetemi tanár, a Semmelweis Egyetem Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinikájának igazgatója, a Semmelweis Egyetem rektora.

leges, „messenger RNS” típusú védettséget ad; előre megtervezi az örökítőanyag a vírussal szembeni antitestet, és ezt fogja leképezni.

Vagyis – magyarázta – nem aktív immunizálást csinál, hanem beviszi az információt a szervezetbe, és a szervezet az információ birtokában legyártja azokat az ellenanyagokat, amelyek behatoláskor likvidálják a vírust, illetve lecsökkentik a mennyiségét, és ennek következtében biztosítják az immunitást. Jelentsen is ez bármit, ezt szeretném majd megkapni, ha egyszer sorra kerülök. A kínai vakcina nem kell, akkor inkább majd igyekszem meggyógyulni, ha véletlenül megfertőződnék. Most szégyellem magam egy kicsit, de nem tudok változtatni az álláspontomon.

Február 7., vasárnap

Szegedre mentünk. Mindenképpen látni akartam a testvéremet, akkor is, ha csak a parkolóban váltunk néhány mondatot. Tudományos kutatóként²⁰ talán jobban ítéli meg a vírus terjedését, a megfertőződést, mint én, így aztán nem neheztelek rá, hogy hónapok óta nem enged be a lakásába. Munkahelyén, a biológiai kutatóintézetben²¹ is erős szabályok vannak érvényben, a home office-t lassan egy éve vezették be. Itt dolgozott a nyolcvanas években Karikó Katalin is. A Pfizert mégis Amerikában találta fel.

Február 8., hétfő

Nyolc online órám van ebben a szemeszterben hétfőnként, bevallom, már vasárnap este szorongok, mert meglehetősen megterhelő. Számptalan új módszert bevezettem, hogy hatékonyabb legyen az oktatás, a gyakorlati órákat igyekszem interaktívvá tenni, amennyire csak lehet.

A világon 106 137 857 ember fertőződött már meg a koronavírus-járványban, a halálos áldozatok száma 2 316 772, a gyógyultaké 59 155 709 a Johns Hopkins Egyetem közép-európai idő szerinti, ma reggeli adatai szerint. Szakértők szerint a diagnosztizált esetek száma nem tükrözi pontosan a valóságot, mert az egyes országokban többé-kevésbé korlátozott a tesztek száma, és a nyilvántartás kritériumai is különböznek.

A SARS-CoV-2 vírus okozta Covid-19 nevű betegség az Egyesült Államokat sújtja leginkább, ahol 27 004 716 fertőzött volt eddig a napig, és 463 437-en haltak meg.

Itthon folytatódik a héten a regisztrált legidősebbek oltása, és megkezdődik a hatvan év alatti regisztrált krónikus betegeké is.

²⁰ Dr. Virágh Eszter Erika, Biológiai Doktori Iskola, Szeged, 2013.

²¹ Szegedi Biológiai Kutatóközpont: Magyarország egyik legnagyobb intézete, a hazai biológiai kutatások fellegvára, amely 2019-ig a Magyar Tudományos Akadémia, azóta az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat kezelésében áll.

Február 23., kedd

Visszamondtam a kínai vakcinát. Az egészségügyi dolgozók országosan Pfizert kaptak, én kiegészítenék a Modernával is. Valójában nagyon tanácstalanok az emberek a védőoltás tekintetében. Az első nagy kérdés az, hogy „oltakozzunk-e” egyáltalán. Mindenféle összeesküvés-elméletek keringenek a világban arról, hogy miféle anyag kerül a szervezetünkbe a vakcinával. A legelvetemültebbek azt mondják, hogy mikrochipet is kapunk egyúttal. Az összeesküvés-elmélet egyébként nem új keletű. Évtizedekkel ezelőtt kapott szárnyra, hogy az orwelli²² állami szervek megjelölik, ellenőrzik, követik az embereket. Bill Gates, a Microsoft alapítója és egykori főnöke pedig ma elég híres és elég gazdag ahhoz, hogy konteók főszereplőjévé tegyék. Bill és felesége, Melinda Gates alapítványa ráadásul valóban támogat oltási kampányokat és kutatásokat. A második kérdés, hogy milyen vakcinával oltakozzunk. Jó lenne távolba látni, hogy mi is lenne a legideálisabb választás. Kell-e válogatni egyáltalán, kell-e védőoltás egyáltalán.

Február 26., péntek

Az utóbbi időben valahogy azt érzem, hogy teszem a dolgom, maradéktalanul elvégzem a feladataimat, de csak óriási erőfeszítések árán. Az anyám egyre jobban hiányzik nekem, ma egész délelőtt szölongattam, hogy adjon jelt, jól élelem-e az életemet. Amíg élt, addig minden olyan egyszerűnek látszott, mindig tudta a választ a kérdéseimre. Elveszett és árva vagyok nélküle. Az ember akkor nő fel végérvényesen, amikor meghal anyja-apja. Számomra megadatott, hogy sokáig gyereke lehettem az anyámnak. De visszavonhatatlanul bekövetkezett a történet vége. Szeretném megölelni, szeretném elmondani ezerszer, hogy nagyon szerettem, és azt is szeretném elmondani, annyira sajnálom, hogy nem tettem meg ezt elégszer, amíg velem volt. Csakhogy akkor ez a világ legtermészetesebb állapotának számított, egy pillanatig nem fordult meg a fejemben, hogy elmúlhat egyszer.

A pandémia harmadik hulláma tombol, a miniszterelnök a szokásos pénteki rádiós interjújában elmondta, hogy a helyzet drámaian romlik, ugyanis mára virradóra négyezer-hatszázhatvannyolc új fertőzöttet regisztráltak Magyarországon, százhuszonhárom beteget pedig kivégzett a vírus. Lélegeztetőgépen négyszázötvenegyen küzdenek az életükért, és rajtuk kívül ötezer-huszonheten vannak jelenleg kórházban. Uram-teremtőm, segíts rajtunk.

²² George Orwell regénye, az 1984 olyan negatív utópia, amelyben a felügyelő állam tökéletes alkalmazkodást követel a polgároktól hazugságokkal, félelemkeltéssel és kegyetlen büntetésekkel. Az 1949-ben kiadott mű Orwell legnépszerűbb munkája, és az „orwelli” jelzőt ennek világára használjuk.

Március 1., hétfő

Reggel fél kilenckor kezdődnek az online óráim, az újságíró-kurzusokkal kezdek. Nyolc óráig van hétfőnként, a végére annyira elfáradok, hogy alig vonszolom magam. Hiányzik egyetemista tanítványaim tekintete, a levegőben parázsló akarat, a kibontásra váró tehetség sziporkázása, az átadás-átvétel különleges folyamata, ami számomra annyi, de annyi örömet ad, ami fűszer az életemben. Hiányzik a stúdió, hiányoznak a pillanatok, amikor érzem, hogy „megfogtam a hallgató lelkét”, amikor tavaszi fuvallatként lengi be a tantermet a szárba szökkenő elköteleződés. Nem munka a miénk, hanem szenvedély. Írni akarunk és mondani szeretnénk, miénk az újság, a rádió, és bármilyen tér, amelyben a médiamunkás teheti a dolgát. Úristen, mennyire szeretem ezt a világot. Ezt az eszeveszett, végtelen rajongást szeretném megéreztetni minden fiatallal, aki pályája elején keresgéli, ízlelgeti a reá váró kalandot.

Március 2., kedd

Ma megnéztem a tévében az Operatív Törzs tájékoztatóját. György István²³ a heti oltási tervet mondta el, Müller Cecíliától pedig megtudtuk, már öt esetben mutatta ki a Nemzeti Népegészségügyi Központ laborja a dél-afrikai vírusvariánst. Örülök, mert 114 660 adag Pfizer-vakcina érkezett ma, ezek közvetlenül az oltópontokra kerülnek. A Szputnyik-vakcinák szállítása is folyamatban van – mondta Müller Cecília tisztifőorvos.

Hatezer-hetvenegy fertőzött embert ápolnak a kórházban, és ötszáznyolcvanegy van lélegeztetőgépen. Ezek a számok legyenek intő jelek ahhoz, hogy ha meghívást kapunk az oltakozásra, fogadjuk el – mondta a tisztifőorvos.

Mai adatok szerint kétezer-hétszázhatvan négy az új fertőzöttek száma, ezzel a járvány kezdet óta összesen négy százharmincötezer-hatszáznyolcvankilencre nőtt a beazonosított fertőzöttek száma. Elhunyt százharminc, többségében idős, krónikus beteg, így az elhunytak száma tizenötezer-száznyolcvannyolc főre emelkedett. A háromezernél kevesebb új eset jelentős esésnek tűnik az előző napok fényében.

Sajnos óriási tempóban halad a járvány előre Európában és Magyarországon is. Hétszázhuszonegyezer ezer ember kapott eddig oltást, de a fertőzések száma napról napra növekszik, tegnap is meghalt százharminc beteg. Olyan gyors lefolyású megbetegedéseket tapasztalnak az orvosok, amit korábban még soha, az első tünetek kezdete után gyorsan súlyos formát ölt a kór. Tegnap egy tizenhat éves fiataalt veszítettünk el, neki is volt egy súlyos alapbetegsége – mondta az országos tisztifőorvos.

Március 3., szerda

Megkaptam a Pfizert. Százkilencvenre ugrott a vérnyomásom, amikor oltás előtt a doktornő megmérte. Iszonyúan izgultam, az utolsó pillanatban is az jutott eszembe, hogy még meggondolhatnám. Sokfélét olvastam a koronavakcinákról, a legszürreálisabb feltételezések is érdekelnek. Arra gondolok, miközben kiképzem magam sci-fi üzemmódban, hogy Orwell 1984-ét olvasva is csak hüledeztem, aztán na tessék, mennyi minden elképzelhetetlen megvalósult mára. A mikrochip-beültetés nekem is sok, de a számos egyéb híresztelésen elgondolkodom. A képzelet szárnyalása és a tudomány két külön kategória, ugyanakkor mindkettőt igényli az ember. Egyik sem hiányozhat az életünkből. Mindenesetre annyira, de annyira félek a vírustól, hogy a realitás talaján maradván az oltakozást választottam.

Március 4., csütörtök

Elromlott a telefonom, megjavíttattam. Úristen, milyen kibírhatatlannak tűnt a telefontólkülsőség. Szemüvegeket is rendeltem az Ofotértban, mert eltört a látószámom. Gyermekekoromtól szemüveges vagyok, az utóbbi években már van olvasószemüvegem is. A hullámos hajamat kordában tartandó pedig egy jó napszemüveget viselek hajpántként.

Folyamatosan zajlik az oltás, már hétszáznyolcvanötezer-négyszáznegyven a beoltottak száma, közülük kétszázhatvanhétezer-százötvenhárman pedig már a második oltást is megkapták. A járvány harmadik hullámának felszálló ágában vagyunk, egyre nő az aktív fertőzöttek és a kórházi betegek száma. Hatezer-kétszázhetvennyolc új fertőzött van, ezzel a járvány kezdete óta összesen négyszáznegyvenhatezer-százhetvennyolcra nőtt a beazonosított fertőzöttek száma. Elhunyt százötvenkét többségében idős, krónikus beteg, így az elhunytak száma tizenöt-ezer-négyszázhatvenhatra emelkedett. A gyógyultak száma folyamatosan nő, jelenleg háromszázhuszonnyolcezer-százharminchatan vannak, de az aktív fertőzöttek száma is százkétezer-ötszázhatvanhatra emelkedett. Hatezer-ötszázötvennégy koronavírusos beteget ápolnak kórházban, közülük hatszázharminckilencen vannak lélegeztetőgépen. Továbbra is érvényben vannak a védelmi intézkedések, és szigorúbbak lettek az utazási szabályok. Ma délelőtt újabb – de a vártnál kevesebb – AstraZeneca-szállítmány érkezik: a várt 127 200 helyett csak 105 600 adag vakcina, és szintén ma érkezik az újabb Szputnyik-szállítmány is Oroszországból. Annak érdekében, hogy minél többen minél előbb megkapják az első oltást, módosult az oltási stratégia. A következő egy hét oltási terve: folytatódik a regisztrált idősek oltása házi orvosoknál (kétszázötvenezer kínai és harmincegyezer Moderna-vakcinával). Száztizennégyezer Pfizer-vakcinát a kórházi oltópontokon adnak be az időseknek. Ezenfelül hetven-

négyezer hatvan év alatti krónikus beteget kórházi oltópontokra hívnak be SMS-ben most hétvégére, ők AstraZenecát kapnak. A kormány ma reggel is ülészik a járványhelyzet miatt.

Március 5., péntek

„Azt, hogy a nép fia vagy, igazolnod, sejh, ma nem azzal
Kellene: honnan jössz, – azzal, ecsém: hova mész!”

„A múltat is teremteni kell... egy korszak attól lesz múlt, hogy megírják... Valamirevaló múlt megteremtéséhez néha nagyobb erő kell, mint a jövőéhez: mindent pontosan a helyére kell tenni. A rosszul elrendezett, rosszul megírt múlt föltámad, visszajár, állandóan zavarja az embert. A megíratlan idő meg egyszerűen el se megy; ködszerűen üli meg a tájat és az elmét.” (Illyés Gyula)

Beteg a húgom, köhögve, torokfájósan fekszik otthon. Szerdán a munkahelye rendelt neki Covid-tesztet, ami negatív lett, ám csak egy újabb negatív teszt ad szabad utat számára a munkához majd hétfőn. Addigra nyilván jobban lesz, de a teszt elengedhetetlen. Hétfőtől leáll az ország, a koronavírus-járvány harmadik hulláma megtette a magáét. Bezárnak az általános és középiskolák, a boltok, az óvodák, a következő héttől kezdve az élet takaréklángon pislákol majd. Már annyira elégünk volt a korlátozásokból, a félelemből, és most az a kevés szabadságérzésünk is megszűnni látszik, ami eddig volt. A VÍRUS újabb lendülete elsöpri a tavaszillatot, beárnyékolja az égboltot, kiégeti a lelkünket.

Március 9., kedd

Nőnap után egy nappal. Kaptam tulipánt és rózsát, örültem is meg nem is, védett is vagyok, meg nem is. Múlt hét szerdán kaptam meg a Pfizer első adagját, már félig szabad vagyok, fizikai valóságomban azonban jobbára a laptopom előtt gubbasztok a szobámban egész nap. Elvileg tíz nap után lesz valamennyi védettségem, és végre emberek közé merészkedhetek. Mintha idegen bolygón jártam volna az oltópontot tekintve. A városi kórházba rendeltek be, miután neten regisztráltam, hogy kérem az oltást. Védőruházatban, sisakban fogadtak katonák, rendőrök a kapuban, adategyeztetés után bemehettem az épületbe. Ott újabb sereg maszkos és védőruhás ember, szürreális az egész. A felvigyázó emberek arca előtt plasztikmaszk, ettől az a képzetem támad, hogy egy katasztrófafilm forgatásán vagyok. Már megint szerepek, forgatókönyvek, rendezők, jó és rossz alakítások. Színház az egész világ.

Naponta hálát adok az Istennek, hogy szegény anyám nem érte meg ezt a feje tetejére állított világot, hogy egyetlen percig nem kell rettegnie most a vírustól, nem kell szorongania a bezártságtól. Tudod, élete utolsó éveiben eluralkodott rajta a pánik, időnként levegőt sem kapott, úgy érezte, megfullad. A pánikbetegség létezését kétségbe vonják sokan,

nyilván azok, akik soha nem kapkodtak levegő után liftben, vonaton, tömegben, stúdióban. Nincs levegő, megszűnik a tér, dermedten, mozdulatlanul a semmi küszöbén várja az ember a megváltást. Ha fáj a fogad, elballagsz a fogorvoshoz, ha beteg a lelked, csak halogatod, hogy felkeress egy pszichológust vagy pszichiátert. Talán szégyelled a betegséget, vagy ki tudja, mire vársz. Pedig magától nem tűnik el az életedből, viszszejár, mint egy kísértet. Szakember nélkül lehetetlen kigyógyulni, marad a szorongás, a szívdobogás, a légszomj.

Anyám azon is sokat kesergett, hogy sorra meghaltak a vele egykorú szomszédok, barátnők, egyre magányosabbnak érezte magát. Sok időt töltöttünk együtt, sokat kirándulunk, de ezeket az élményeket már nem volt kivel megosztania.

Ma hatezer-négyszázkilencvennégy az új fertőzöttek száma, ezzel a járvány kezdete óta négyszázhetvenötezer-kétszázhetre nőtt a beazonosított fertőzöttek száma. Százötvennyolc embert száműzött ma a vírus az élők sorából, azt mondják, többségében idős, krónikus beteg halt meg. Így az elhunytak száma tizenhatezerszáznegyvenhatra emelkedett. Sajnos egyáltalán nem érdekel a hír, miszerint a gyógyultak száma folyamatosan nő: jelenleg háromszázharminckilenc ezerre tehető a számuk. Mindeközben ugyanis nyolcezerkétszázhetven koronavírusos beteget ápolnak kórházban, közülük nyolcszázharminchárman vannak lélegeztetőgépen, olvasom a koronavirus.gov.hu-n.

Március 21., vasárnap

Félévnyi idő elég volt ahhoz, hogy az unokám elfoglalja kiemelt helyét a családban, a szívemben, az életemben. Szeretek a nagymama lenni, sokáig akarom ezt a szerepet játszani az élet forgószínpadán. Nincs szükség díszletre, jelmezre, a szereposztásból adódóan azonnal tudtam, mit és hogyan kell cselekednem. Mindennap kapok fotókat viberen, így akkor is részese lehetek a napi történéseknek, amikor nem tudok személyesen jelen lenni. Sokat dolgozom, a bevett gyakorlatomhoz híven több munkahelyen. Az egyetemhez nagyon hűséges vagyok több mint negyedszázada, de mellette szívesen bevállalok sok más egyebet is. Legkedvesebb ezek közül a *Hír TV*. Néha eszembe jut, hogy a lifelong learning mellett a lifelong working is divatossá válhatna, hiszen mindeközben elfelejt megöregedni az ember.

Ismét a tavasz első napja van, de a vírus miatt ez alig érdekel.

Szerencsére folyamatosan zajlik az oltás, már 1 563 242 a beoltottak száma, ebből 474 891 fő már a második oltását is megkapta. Én is. Sajnos a járvány harmadik hullámának felszálló ágában vagyunk, a brit vírusmutáns gyorsan terjed, ezért a kormány március 22-től újabb egy héttel meghosszabbította a jelenlegi korlátozásokat. Tízezer-hatszázhuszonöt az új fertőzöttek száma, ezzel a járvány kezdete óta összesen ötszázhet-

venegyezer-ötszázkilencvenhatra nőtt a beazonosított fertőzöttek száma. Százkilencvennégyen meghaltak, itt fontos kitétel a hivatalos közlések szerint, hogy többségében idős, krónikus betegről van szó, így az elhunytak száma tizennyolcezer-kétszázhatvankét főre emelkedett. A gyógyultak száma folyamatosan nő, jelenleg kettő hóján háromszázhetvenzren vannak a szerencsés túlélők. Tízezerhatszázötvenkét koronavírusos beteget ápolnak kórházban, közülük ezerkétszázhetvenhárman vannak lélegeztetőgépen. Hétfvégén is folyamatos az oltás, a szombat-vasárnap is dolgozó házi orvosok pluszpénzt kapnak. A következő napokra a házi orvosoknak átlagosan tíz emberre oltására elég AstraZeneca-vakcina jut, és további negyvennégy idős embert tudnak kórházi oltópontra szervezni, ahol Szeptnyik- és Pfizer-vakcinákkal oltanak.

A koronavírus-járvány harmadik hulláma Európa-szerte erősebbnek bizonyul az eddigiekénél.

Április 4., húsvétvasárnap

Most április negyedikére esett a húsvét. Nem mentünk templomba, félve találkozunk egymással, bárkivel, de ez a helyzet megint csak érdekes, hiszen már nem kesergünk annyit, egykedvűen vesszük tudomásul, hogy korlátozásokkal teli az életünk. Lassanként természetessé válik a vírus jelenléte.

A beoltottak száma 2 312 501 fő, közülük 905 117 ember már a második oltását is megkapta. A brit vírusmutáns továbbra is nagyon gyorsan terjed, 6566 az új fertőzöttek száma, ezzel a járvány kezdete óta összesen 685 979 főre nőtt a beazonosított fertőzöttek száma. Elhunyt kétszáztizennyegy többségében idős, krónikus beteg, így az elhunytak száma 21 715 főre emelkedett. 11 571 koronavírusos beteget ápolnak kórházban, közülük ezernégyszáznegyvenen vannak lélegeztetőgépen. Az oltási programnak köszönhetően Magyarország a második az uniós oltási ranglistán. A magyar lakosság 22,9%-a már kapott oltást, szemben az uniós 12%-os átlaggal. A veszélyeztetettségük miatt továbbra is a regisztrált idősek oltása van elől a sorban, az eddig regisztrált 65 év felettiek 83%-a már megkapta az oltást. Az oltakozás a húsvéti ünnepek alatt is folytatódik. Szombattól Budapesten a házi orvosi rendelők és a kórházi oltópontok mellett már a szakrendelőket is bevonják az oltásba, hogy a húsvéti ünnepek alatt is minél többen megkaphassák a vakcinát. A kijelölt tizennyolc szakrendelőben ma is oltják a fővárosi házi orvosok által szervezett regisztráltakat. Ma is szállítanak ki AstraZeneca-vakcinát a kormányhivatalokba, így a házi orvosoknál és a fővárosi szakrendelőben akár húsvéthétfőn és azt követő napokban is folytatni tudják az oltást.

Április 15., csütörtök

A további lazításokról három és fél millió beoltott elérésekor dönt a kormány, a határt négy és fél-ötmillió beoltottra tippelte Gulyás Gergely. „Ha a biztonságot szem előtt tartva lehet nyitni, akkor nyitni fogunk, de konkrét döntést erről nem hozott a kormány.”

A jelenlegi állás szerint a jövő héten nyitó vendéglátóhelyeken sehol nem teszik kötelezővé a védőoltást a dolgozóknak sem.

A kínai szérummal és az AstraZeneca-oltással kapcsolatban nyilvánosságra került problémák kapcsán Gulyás Gergely²⁴ azt mondta, csak átvizsgált, megbízható, hatékony oltóanyagot engedélyeznek, a Sinopharm és az AstraZeneca semmivel sem rosszabb, bizonyos adatokban lényegesen jobb, mint mondjuk a Pfizer.

Az előző heti oltásszámot ezen a héten nem fogja tudni tartani Magyarország, mert a nyugati vakcinák késnek.

A már megérkezett huszonnyolcezer Janssen-vakcináról a magyar kormány is vizsgálatot rendelt el. „Ha a magyar orvosok meggyőződnek arról, hogy az oltás alkalmas arra, hogy megelőzze a koronavírus-fertőzést és nincs mellékhatása, akkor azzal lehet oltani”, olvasom valahol.

Más országokban már elkezdtek az első AstraZeneca-oltások után másfajta vakcinákat adni, de a magyar álláspont továbbra is az, hogy az oxfordi oltóanyag kiváló, ezért nincs ok mással kísérletezni.

Amikor Oroszországból szerez be a kormány Szputnyik-vakcinát, akkor minden esetben megvizsgálja azt az OGYÉI (Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet), ők döntenek arról, hogy az a vakcina alkalmas és megfelelő-e, és van-e kockázata. Ha az eredmények megnyugtatók, akkor engedélyezik.

A beutazással kapcsolatos karantén szabályokon biztosan változtat a magyar kormány is a horváthoz és a göröghöz hasonlóan, de még nem tudni, mikortól. Az viszont már biztos, hogy akit beoltottak, az szabadon mozoghat majd.

Április 30., péntek

Operatív Törzs: terheléses támadás érte az oltásra jelentkezés informatikai rendszerét.

Közel négyszázzal nőtt a kórházi kezelésre szorulóak száma. Még mindig van kétszáznegyvenezer aktív fertőzött, de csökken a számuk, miközben közel van a négy milliós oltotti határ.

A központi tájékoztató oldal adatai szerint kétezer-háromszázhatvan-

²⁴ Gulyás Gergely jogász, szakpolitikus. 2010-től a Fidesz országgyűlési képviselője, frakcióvezető-helyettese, majd 2017–2018 között frakcióvezetője. 2014 májusától 2017 októberéig az Országgyűlés alelnöke. 2018-tól miniszterelnökséget vezető miniszter.

öt az egy nap alatt regisztrált új fertőzöttek száma, ezzel a járvány kezdete óta összesen 779 348 főre nőtt a számuk.

Elhunyt száznolcvankét, többségében idős, krónikus beteg, így az elhunytak száma 27 540 főre emelkedett. A gyógyultak száma folyamatosan nő, jelenleg 510 379 fő, az aktív fertőzöttek száma pedig 241 429 főre csökkent.

Kórházban 5937 koronavírusos beteget ápolnak, 677-en vannak lélegeztetőgépen.

Budapesten 315 újabb beteget regisztráltak, Pest megyében 282-t.

Hatósági házi karanténban 32 838-an vannak, a mintavételek száma 5 373 540-re nőtt. Folyamatosan zajlik az oltás, a beoltottak száma 3 913 550 fő, közülük 1 880 897 fő már a második oltását is megkapta.

Orbán Viktor²⁵ bejelentése szerint várhatóan ma vagy holnap meglesz a négymillió beoltott, szombaton életbe lép az újraindítás újabb fokozata. A kijárási tilalom kezdete éjfélre módosul, este tizenegy óráig lehetnek nyitva a boltok és a vendéglátóhelyek, a védettségi igazolással rendelkezők számára egyes szolgáltatások is újraindulnak.

A védekezési szabályokat (maszkhordás, távolságtartás, tömeg kerülése, kézfertőtlenítés) továbbra is be kell tartani.

Csak ma a Pfizer-oltásra is megnyílt az online időpontfoglaló – igaz, a nagy érdeklődés miatt az oldal elérhetetlen. Ma újabb AstraZeneca-szállítmány várható, amelyre már szintén lehet a jövő hétre interneten időpontot foglalni. Mától lehetővé vált a tizenhat-tizennyolc évesek Pfizer-oltásra való regisztrációja.

Május 1., péntek

Ma délelőtt az oltópontokat hatalmas tömegek rohanták meg, mert kiderült, hogy a kínai Sinopharm és a brit-svéd AstraZeneca koronavírus elleni vakcinája után a Pfizerrel történő oltásra is lehet időpontot foglalni. Azt beszélik, hogy ezzel a kivételes lehetőséggel el lehet érni, hogy legyen a korlátozások lazításához szükséges négymillió beoltott. Sajnos a regisztrációs portál hamar összeomlott, és mindenhol végeláthatatlan sorok kezdtek el kígyózni az oltópontoknál. Mozgáskorlátozott fiamék nem tudták vállalni a sorállást, ezért egy barátomnak hitt „nagyember” segítségét kértem, aki nagyon udvariasan jelezte, hogy oldjuk meg nélküle. Eszembe jutott ennek kapcsán, hogy akkor sem segített, amikor egy vak tanítványomnak munkát kerestem.

²⁵ Orbán Viktor jogász és politikus, 1998-tól 2002-ig, valamint 2010 óta Magyarország miniszterelnöke. 1988-ban a Fidesz egyik alapító tagja.

Május 21., péntek

Orbán Viktor ma reggel a Kossuth Rádióban bejelentette, megszűnik a kijárási korlátozás és a maszkviselési kötelezettség is. Ma délelőtt érkezik hétszáz ezer adag Sinopharm-vakcina, ezzel a kínai fél teljesítette a szerződésben vállaltakat, így nem jön több kínai oltóanyag Magyarországra. Tegnap Gulyás Gergely azt jelentette be, hogy nem vásárolunk több Pfizert uniós beszerzésen keresztül az eddig lekötött adagokon felül. Hogy ez jót vagy rosszat jelent, nem tudom.

Az Európai Gyógyszerügynökség a ma kiadott, egészségügyi szakembereknek szánt közleményében nem javasolta az AstraZeneca második adagjának beadását azoknak, akinek az első oltást követően lecsökkent a vérelemzkeszáma, azaz akiknek esetében fennállhat a vérrögképződés esélye. Sorra kiderül, hogy ezzel vagy azzal a vakcinával bajok vannak. Legalábbis mindenféle hírekről puszognak az emberek. Remélem, nincs igazuk.

Talán a Pfizer és a Moderna az, amelyeket rossz érzés nélkül beadatnak az emberek maguknak.

Június 12., szombat

A tévét nézem, büszke vagyok Déri Stefire. Évek óta jár hozzám műsorvezetői oktatásra, szorgalmas, tehetséges, kiváló szakember. Az Európai híradó műsorvezetőjeként Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminisztert a járványkezelésről, a beoltottak utazási lehetőségeiről, az Unió külügyi döntéshozataláról, a magyar vétószavazatokról és a gazdaság újraindításáról kérdezi. Másfelől a fiatal miniszter is kiváló interjúalany, kiváló diplomata, tehát az interjú sikerre ítélve minősítést kap. Ez az anyag amiatt is fontos számomra, mert hónapok óta biztatom Stefit az elkészítésére. Nem adta fel, és lám, sikerült.

Július 15., csütörtök

Újra eljött a nyár, és a vakáció idejére elmúlt a járvány. Nyaraltunk a barátnőméekkel egyet az Adrián. Horvátországban tavaly és most is meglehetősen nagy volt a csend az üdülőhelyeken, azt hiszem, sokkal óvatosabbak, mint mi. A nyaralás finom volt, pihentünk, úsztunk, seaboboztunk, napoztunk, jókat ettünk, beszélgettünk. Nyaraltunk, ahogyan a vírus is. Furcsán érzem magam attól a ténytól, hogy a nyáridő beköszönével a vírus elvonul. Mintha nyaralni menne, mi pedig fellélegzünk, mert nem egy helyen nyaralunk.

Szeptember 8., szerda

Fiatalabb fiamék elrepültek kisgyerekestől a Kanári-szigetekre. Nehéz szívvel, néma üzemmódban túrtem a készülődést, nem akartam a szü-

lők kedvét szegni, hogy ötórányi repülés sok lehet a tizenegy hónaposnak, meg aztán nem lesz ez annyira felhőtlen nyaralás. Ambivalens érzések kavargtak bennem, mert közben büszke is voltam, hogy bátran útnak indultak, és a kis család most megmérettetik.

Október 14., csütörtök

Egyéves ma az unokám. Rendeltem tortát marcipánautókkal, állatfigurákkal, gombákkal, „Ádám egyéves” felirattal, ajándékhegyeket kap, és akkora adag szeretetet, amennyiről nem is tudtuk, hogy bennünk van. Különleges dolog nagyszülőnek lenni, nincs felelősség, csak öröm és boldogság.

Azt terveztem, hogy a születésnapkal lezárom a naplót, és most mégiscsak hozzáteszek még néhány napot.

November 11., csütörtök

Müller Cecília szerint a 2021. augusztus 1. és október 31. között eltelt kilencvenhárom napban hatvanötezer-tizenötven fertőződtek meg koronavírussal, közülük harmincegyezer-ötszázhatvanegyen azután, hogy legalább egy védőoltást megkaptak. De azt nem tudjuk, hogy mekkora azok aránya, akik két vagy három vakcinát kaptak. Az adatok azonban arra az igazán fontos kérdésre nem adnak választ, hogy mennyi a súlyos fertőzött az oltottak közül. Nemzetközi tapasztalatok alapján elmondható, hogy hiába fertőződnek meg az oltottak is a Coviddal, a súlyos, netán halálos kimenetelű fertőzés lényegesen alacsonyabb az oltottak körében.

Sajnos nincsenek adatok arról sem, hogy a legalább kétszer oltottak közül mekkora a kórházba került covidosok aránya, csak azt lehet tudni, hogy a napi új fertőzöttek száma most már magasabb, mint egy évvel ezelőtt, miközben a kórházban lévők száma alacsonyabb. 2020. november 10-én 4140 új fertőzött volt, és 6153 koronavírussal betegét ápolnak kórházban, míg most 4830-an vannak kórházban, és az új fertőzöttek száma a tavalyi kétszerese, 8434 fő volt (igaz, az akkor négyszázhatvanegygyel szemben most négyszázhatvanhárman vannak lélegeztetőgépen). A szakemberek szerint pedig fontos lenne tudni, hogy milyen az oltottak aránya a kórházban kezelték és a lélegeztetőgépen lévők körében.

A mai kormányinfó bejelentései között Gulyás Gergely a november 22-én kezdődő oltási akcióhétről is beszélt, amelynek során százegy oltóponton lehet majd regisztráció nélkül oltást felvenni; első, másodikat vagy harmadikat.

Mindemellett a beoltottak száma 5 986 727 fő, közülük 5 764 573 ember már a második oltását is megkapta, 1 millió 475 ezren pedig már a harmadik oltást is felvették. Most az a mondás, hogy a járvány negyedik hullámának felszálló ágában vagyunk. A legnagyobb veszélyben a beoltatlanok vannak, zengik kórusban a szakemberek. De már arról is nyíltan

beszélnek, hogy a védőoltás után kialakuló védettség – bármely vakcina esetében – néhány hónap elteltével gyengül, ezért a vírus elleni erősebb védelem érdekében minden 18 év feletti, már több mint négy hónapja oltottnak javasolt a harmadik oltás felvétele. Azt hiszem, ennek már soha nem lesz vége.

November 12., péntek

Egy székesfehérvári étteremben vétkezem egy tál csülökpörkölttel, és közben kínoz a lelkiismeretem a koleszterinszintem növelése miatt, de a vírustól is tartok. Ahogyan írom ezeket a sorokat, az is eszembe jut, hogy valamitől úgyis el kell hagynom ezt az árnyékvilágot egyszer. De az még nagyon-nagyon messze van. A pandémia negyedik hullámának idejét éljük, sokan már csak legyintenek, nem érdekli őket. Valójában én is ezt teszem. Megjegyzem azonban, három Pfizerrel az oltási könyvemben és a szervezetemben van bátorságom mindehhez.

2022. január 29., szombat

Már nem tülekedünk a legjobbnak hitt vakcináért, már nem kell regisztrálni előre, hogy oltakozhassunk, egyszerűen besétálunk a háziorvoshoz vagy a kijelölt oltópontokra, és már kapjuk is a védőoltást. Már a negyedik oltást is felvehetjük, akár a mostanában divatos oltási akciók során. A negyedik oltás akkor esedékes, ha a harmadik beadása óta eltelt négy hónap. Pfizert, Modernát, AstraZenecát, Sinopharmot vagy Janssent és Szputnyikot egyaránt kaphatunk, mi több, választhatunk.

A személyi okmányaink mellé pedig felsorakozik egy újabb: február 15-től oltási igazolvánnyá alakul a védettségi igazolvány. Az erről szóló kormányrendelet január 20-án jelent meg a *Magyar Közlönyben*.

Az igazolvány a második oltást követően fél évig érvényes, és kizárólag a harmadik oltást követően válik érvényessé korlátlan időre.

Egyetlen kérdés marad megválaszolatlan: meddig tart a korlátlan idő?

Epilógus

Az eredetileg tervezett 2022. február 15. helyett május 1-től alakul át a védettségi igazolvány oltási igazolvánnyá. Azok a védettségi igazolványok, amelyek fertőzésen való átesettség alapján vannak kiállítva, 2022. május elsején veszítik el az érvényességüket. Az oltási alapon jelenleg érvényes védettségi igazolványok automatikusan érvényesek maradnak májustól, ha a tulajdonosuk az előző oltástól számított hat hónapon belül felvette a második, illetve a harmadik oltását is. Oltatlan személy fertőzésen való átesettség esetén sem lesz jogosult az oltási igazolványra. A megerősítő harmadik oltás felvétele után az igazolvány korlátlan időre lesz érvényes. Külföldi utazást ne is tervezzünk megfelelő oltási igazolvány nélkül.

A közel két évig írt koronanaplómat ezennel befejezem. A naplóm-ban kiemelkedő esemény első unokám születése. Eredetileg mesekönyvet szerettem volna írni, ám a koronavírus elsöpörte a mesélőkedvet. Így született meg a karanténnapló, az unokámnak ajánlva, akinek érdekes olvasmány lehet húsz év múlva. Talán másoknak is.

Nem adatokat rögzítő naplónak szánom ezeket a sorokat, a hivatalos tudnivalók ott vannak, lesznek az újságokban, az online portálokon, a hivatalos dokumentumokban, ám az adatok mögött rettegő ember kétségei, a napról napra dagadó félelem nincs. Ezzel a naplóval szeretnék hozzájárulni ahhoz, hogy ennek a félelemmel, kilátástalansággal teli, világvége hangulatú időszaknak maradjon lenyomata. Legyen ez intő jel arra nézvést, hogy nem vagyunk mindenhatóak. Mi nem!